

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

(Τ. Ε. Ι.)

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΝΗΠΙΑΚΩΝ
ΣΤΑΘΜΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Επιμέλεια:

ΛΥΡΑ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΩ ΑΘΗΝΑ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

Υπεύθυνος Καθηγητής: ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

Η πτυχιακή εργασία με θέμα « Η ποιότητα παροχής υπηρεσιών των δημόσιων και ιδιωτικών νηπιακών σταθμών στο νομό Μεσσηνίας », έχει σκοπό να γίνει μελέτη για την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης των νηπιακών σταθμών στο νομό μας, ανάμεσα στους δυο τομείς.

Χωρίζεται σε δυο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό.

Το θεωρητικό μέρος (πρώτο μέρος) αποτελείται από τρία κεφάλαια. Στο πρώτο γίνεται αναφορά στην οργάνωση και λειτουργία των νηπιακών σταθμών, στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην οργάνωση, δομή και λειτουργία της προσχολικής αγωγής των νηπίων και στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται η ποιότητα που παρέχεται στους νηπιακούς σταθμούς.

Στο ερευνητικό (δεύτερο μέρος), ακολουθεί έρευνα με τη βοήθεια ερωτηματολογίων όπου γίνεται η περιγραφή του σχεδιασμού και μεθοδολογικού πλαισίου της έρευνας. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρονται τα χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων του δείγματος (π. χ. ηλικία, φύλλο, υπηκοότητα, κριτήρια επιλογής νηπιακού σταθμού). Επίσης ακολουθεί ανάλυση και αξιολόγηση όλων των παραπάνω που έχουν αναφερθεί.

Τέλος, η εργασία αυτή κλείνει με τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής.

**ΣΙΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ	7
1.1. Το νήπιο και τα χαρακτηριστικά της νηπιακής ηλικίας.....	7
1.2. Η έννοια της προσχολικής παιδαγωγικής	8
1.3. Αγωγή.....	9
1.4. Μάθηση.....	10
1.5. Μόρφωση.....	11
1.6. Διδασκαλία.....	11
1.7. Παιδαγωγική	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.....	14
2.1. Υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο και αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 20 χρόνια.....	14
2.2. Νομοθεσία.....	15
2.2.1. Ο Νόμος 682 της 1/1.9.1997 : «Περί Ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων» (Α' 244).....	16
2.2.2. Εποπτεία.....	16
2.2.3. Οργάνωση-Πρόγραμμα.....	16
2.2.4. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας	17
2.2.5. Στέγαση.....	17
2.2.6. Φοίτηση-Εξετάσεις (αριθμός μαθητών).....	17
2.3. Ο νόμος 1566/1985 –Γενικές διατάξεις, πρωτοβάθμια εκπαίδευση.....	18
2.4. Το Προεδρικό Διάταγμα 200/1998	19
2.5. Οργάνωση της προσχολικής αγωγής	22
2.5.1. Σκοπός των Νηπιαγωγείων και φοίτηση των νηπίων	23
2.5.2. Κατάταξη-Ίδρυση-Κατάρτιση Νηπιαγωγείων.....	23
2.5.3. Οργάνωση και λειτουργία των Δημόσιων Νηπιαγωγείων	23
2.5.4. Διακοπές-αργίες-εορταστικές εκδηλώσεις.....	25
2.5.5. Βιβλία.....	27
2.5.6. Έντυπα	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ.....	29
3.1. Φοίτηση Νηπίων- εκδηλώσεις- εκδρομές νηπίων	29
3.2. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου	30
3.2.1. Το Ημερήσιο Πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων λειτουργεί βάσει της παρακάτω σειράς:	30
3.3. Οργάνωση του χώρου και των δραστηριοτήτων στο Νηπιαγωγείο.....	31
3.3.1. Ο ρόλος του Νηπιαγωγού	31
3.4. Το διδακτικό προσωπικό των Νηπιαγωγείων	32
3.4.1. Η βασική εκπαίδευση των Νηπιαγωγών.....	32
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	35
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	35
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	39
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.....	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΣΗ ΝΗΠΙΩΝ.....	62
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	68
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	72

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η προσχολική διαπαιδαγώγηση είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την κατάκτηση γνώσεων των νηπίων όσον αφορά στις αξίες που υπάρχουν καθώς και για την αποκόλλησή τους από το υπερπροστατευτικό οικογενειακό περιβάλλον. Βασικός σκοπός της είναι η επαφή του παιδιού με το φυσικό και κοινωνικό κόσμο πέρα από τα στενά όρια του οικογενειακού. Τα πρώτα 3-5 χρόνια της νηπιακής ηλικίας χαρακτηρίζονται αποφασιστικά για τη διάπλαση του χαρακτήρα και την ανάπτυξη της προσωπικότητας των νηπίων-παιδιών. Για τον λόγο αυτόν είναι σημαντική η συμβολή του νηπιαγωγείου για την ανάπτυξη των διανοητικών, συναισθηματικών (σκέψη, μνήμη, δημιουργική φαντασία) των νηπίων μέσα από το έργο του νηπιαγωγού και τη διαπαιδαγώγηση.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετηθεί η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης των δημόσιων και ιδιωτικών νηπιακών σταθμών που υπάρχουν στο Νομό Μεσσηνίας. Η εργασία είναι χωρισμένη σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος, στον κεφάλαιο 1 το οποίο είναι το θεωρητικό, γίνεται περιγραφή σχετικά με την προσχολική αγωγή, την ψυχοσύνθεση και τις ανάγκες των νηπίων, καθώς και το έργο του νηπιαγωγού μέσα από την προσχολική παιδαγωγική (αγωγή, μάθηση, μόρφωση, διδασκαλία, παιδαγωγική). Στο κεφάλαιο 2 γίνεται παρουσίαση του νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά στο εκπαιδευτικό σύστημα και τις διάφορες αλλαγές και αναθεωρήσεις που έγιναν σταδιακά τα τελευταία 20 χρόνια. Παράλληλα μελετάται η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία των παιδικών σταθμών βάσει πάντα του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας μας. Στο κεφάλαιο 3 γίνεται αναφορά στην ποιότητα που παρέχουν οι παιδικοί σταθμοί στα παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Στο δεύτερο μέρος, το οποίο είναι το ερευνητικό, παρουσιάζεται η περιγραφική έρευνα η οποία διεξήχθη για την επίτευξη του σκοπού της εργασίας. Η περιγραφική έρευνα επιλέχτηκε δεδομένου ότι αποσκοπεί στην ακριβή περιγραφή των μεγεθών ή μεταβλητών που αποτελούν μέρος της έρευνας. Στην προκειμένη περίπτωση δηλαδή, για να σκιαγραφηθεί το δημογραφικό προφίλ των ερωτηθέντων γονιών, να διαπιστωθεί η γνώμη τους για το επίπεδο παροχής υπηρεσιών στο νηπιαγωγείο αλλά και να καταγραφεί η άποψη τους για την προσχολική αγωγή των παιδιών. Επειδή όμως οι πληροφορίες που απαιτούνταν για να γίνει κάτι τέτοιο δεν υπήρχαν, η έρευνα έπρεπε να βασιστεί σε πρωτογενή δεδομένα. Για τη συλλογή τους

σχεδιάστηκε κατάλληλο ερωτηματολόγιο αποτελούμενο τόσο από κλειστές όσο και από ανοικτές ερωτήσεις. Έπρεπε όμως να αποφασιστεί από ποια ομάδα ή ομάδες του πληθυσμού των γονέων θα συλλέγονταν τα πρωτογενή στοιχεία. Ο σχεδιασμός του δείγματος απαιτούσε τον καθορισμό του τρόπου που θα επιλέγονταν τα άτομα που θα συμμετείχαν στην έρευνα, καθώς και το πόσο μεγάλο έπρεπε να είναι το δείγμα ώστε να υπάρξουν αξιόπιστα αποτελέσματα. Επιπλέον, καθορίστηκε το είδος του δείγματος (απλό τυχαίο), ώστε κάθε στοιχείο του πληθυσμού (γονείς) να έχει γνωστή και ίση πιθανότητα να επιλεγεί στο δείγμα. Αφού καθορίστηκαν όλες οι παράμετροι που αφορούσαν το δείγμα, ξεκίνησε η διαδικασία συλλογής των στοιχείων. Για το σκοπό αυτό συμπληρώθηκαν τα ερωτηματολόγια με προσωπική συνέντευξη όπου ο ερευνητής και ο ερωτώμενος βρίσκονταν πρόσωπο με πρόσωπο και ο ερωτώμενος συμπλήρωνε το ερωτηματολόγιο. Κατόπιν, τα δεδομένα κωδικοποιήθηκαν και επεξεργάστηκαν ώστε να μπορούν να αναλυθούν με κατάλληλο λογισμικό. Η ανάλυσή τους αποσκοπούσε στην πινακοποίηση τους και την παραγωγή γραφημάτων που θα διευκόλυναν την εξαγωγή συμπερασμάτων. Ειδικότερα, χρησιμοποιήθηκαν πίνακες και γραφήματα συχνοτήτων και ποσοστών, στοχεύοντας στην ταξινόμηση και συμπύκνωση των δεδομένων για όλες τις ερωτήσεις εκτός από εκείνη που αφορούσε την ηλικία, όπου χρησιμοποιήθηκαν μέτρα κεντρικής τάσης και διασποράς.

Τέλος, θα ακολουθήσουν τα συμπεράσματα της έρευνας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

1.1. Το νήπιο και τα χαρακτηριστικά της νηπιακής ηλικίας

Η νηπιακή ηλικία έχει χαρακτηριστεί «ηλικία της χάρης».¹ Στην προσπάθειά της να ερμηνεύσει αυτόν τον χαρακτηρισμό η Μ. Abbadie² αναρωπιέται: «Μήπως επειδή (στην ηλικία που βρίσκεται το νήπιο) η ανάπτυξη προχωρά πιο εύκολα από όσο στα προηγούμενα έτη;». Παράλληλα η νηπιακή ηλικία είναι γνωστή και ως "ηλικία του κωμωδού", της γένεσης του "προσωπείου", το οποίο ασκεί κοινωνικό ρόλο.

Θα πρέπει να αναφέρουμε πως η σημασία και η ιδιαιτερότητα της προσχολικής ηλικίας πολλές φορές προβλημάτισε το νομοθέτη και τον ιστορικό του νηπιαγωγείου αλλά περισσότερο τον αρχάριο νηπιαγωγό. Ο όρος "ανάπτυξη" δεν σημαίνει μονάχα την αλλαγή ενός οργανισμού με το πέρασμα του χρόνου αλλά παράλληλα και την ψυχοπνευματική ανάπτυξη του ανθρώπου η οποία επηρεάζεται μέχρι ένα βαθμό από τη σωματική ωρίμανση λόγω των διαφόρων αλλαγών που υφίσταται το μυϊκό σύστημα παράλληλα με τις σωματικές αλλαγές που προκαλούνται σε κάθε ηλικία. Στα παιδιά μετά το στάδιο της βρεφικής ηλικίας (από τη γέννηση ως το 15^ο μήνα) και το στάδιο της πρώτης ηλικίας, έρχεται το τρίτο στάδιο, αυτό της προσχολικής ηλικίας το οποίο είναι πολύ σημαντικό. Πρόκειται για εκείνο που ξεκινά από το 3^ο έτος έως τη φοίτηση του παιδιού στο σχολείο.

Ως την ηλικία των 3 ετών το παιδί δεν γνωρίζει ακόμη το ρόλο του φύλου του, για τον λόγο αυτόν και παίζει με ένα όπλο ή μια κούκλα. Η προσχολική ηλικία συμβαίνει ταυτόχρονα με τη φυσική διαδικασία της απόσπασης του παιδιού (μέχρι ενός βαθμού) από τα στενά όρια του οικογενειακού περιβάλλοντος καθώς ξεκινούν οι διαδικασίες γνωριμίας του με τα άλλα περιβάλλοντα (σχολείο, γειτονιά, παρέα συνομηλίκων) αποτέλεσμα της σταδιακής κοινωνικοποίησής του. Η πολύ δεμένη σχέση με την οικογένειά του σε ένα βαθμό χαλαρώνει και το νήπιο επιζητά να

¹ Κιτσάρας Γ.Δ. Προσχολική Παιδαγωγική, Αθήνα 1997, σελ.95-97.

² Abbadie Μ. : Τα παιδιά από 4 έως 5 χρονών στο νηπιαγωγείο. Μετάφραση Κρασανάκης Γ.- Βάμβουκας Μ. Δίπτυχο, Αθήνα 1978, σελ. 27.

ενταχθεί δίπλα στους συνομηλίκους του στο νηπιαγωγείο. Τα γεγονότα και οι δραστηριότητές του συμβαίνουν στο εξω-οικογενειακό περιβάλλον και αναπτύσσονται οι πρώτες κοινωνικές σχέσεις. Επομένως η προσχολική ηλικία είναι εκείνη η φάση στη ζωή του παιδιού όπου αποκτά επίγνωση του εαυτού του (Εγώ) και της απόκτησης της ικανότητας της κινητικής ανάπτυξης με ευχέρεια και κινήσεις. Ως το στάδιο της προσχολικής ηλικίας το παιδί επαναλαμβάνει τις ίδιες κινήσεις και ασκείται.

Στην πραγματικότητα "ζει την κίνηση για την κίνηση". Στην ηλικία την οποία μελετάμε οι κινήσεις του παιδιού γίνονται σταδιακά αυτόματες, μηχανικές, σκόπιμες. Όμως και στην ηλικία των 4 ετών το παιδί εκφράζεται, επικοινωνεί, δρα και αποκτά γνώση μέσω του σώματός του. Εδώ έρχεται ο ρόλος του νηπιαγωγείου ο οποίος θα βοηθήσει το νήπιο να ανακαλύψει τη δυναμική οργάνωση και το "γνωστικό σχήμα" του σώματος. Όταν το νήπιο μπορέσει με τη συμβολή μας να έχει τον απόλυτο έλεγχο στο σώμα του, θα κυριαρχεί και στη συμπεριφορά του.³ Ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτής της ηλικίας είναι η επιβεβαίωση του Εγώ. Τότε το νήπιο δημιουργεί τις δικές του Εγώ-λειτουργίες και παράλληλα φτιάχνει το Υπερεγώ, ασκώντας έλεγχο στις ενσυνείδητες και υποσυνείδητες ισχυρές τάσεις του Εκείνου. Έτσι το νήπιο ελέγχει τη συμπεριφορά του και οι προσπάθειές του κατευθύνονται για την ομαλή και επιτυχημένη ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο.

1.2. Η έννοια της προσχολικής παιδαγωγικής

Η προσχολική παιδαγωγική είναι κλάδος της παιδαγωγικής η οποία μελετά περισσότερο: α) το "παιδαγωγικό ζεύγος" αγωγής και μάθησης (δηλαδή παιδαγωγός-παιδαγωγούμενος) β) το σκοπό (τελεολογία) και γ) τα μέσα (τις μεθόδους της επιστημονικής έρευνας).⁴ Ως γνωστικό αντικείμενό της έχει την εξέταση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δηλαδή τη "διδασκαλία" και την κοινωνικοποίηση οι οποίες γίνονται στο Νηπιαγωγείο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερο και ξεχωριστό εκπαιδευτικό ίδρυμα και αποτελεί κοινωνικό θεσμό όπως και τα άλλα ιδρύματα προσχολικής αγωγής.

³ Κιτσάρας Γ. Δ. Προσχολική Παιδαγωγική. Αθήνα 1997, σελ. 96-98.

⁴ Κιτσάρας Γ. Δ. Προσχολική Παιδαγωγική. Αθήνα 1997, σελ. 19-20.

Σκοπός της προσχολικής παιδαγωγικής είναι η ισόρροπη σωματική και ψυχοπνευματική σταδιακή ανάπτυξη του νηπίου, η ηθική και πνευματική διαμόρφωση του χαρακτήρα, της συμπεριφοράς και της προσωπικότητάς του και παράλληλα επιδιώκεται η ομαλή ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο. Επομένως η ορθή αγωγή και μάθηση στηρίζεται στη γενικότερη γνώση του νηπίου όσον αφορά στο έργο του νηπιαγωγού. Η προσχολική παιδαγωγική δεν επικεντρώνεται μόνο στο νήπιο αλλά διευρύνεται σε όλους τους παράγοντες που διέπουν το περιβάλλον του, επειδή η διαδικασία αγωγής και ανάπτυξης του νηπίου εξαρτάται από το πεδίο αλληλεπίδρασης των παραγόντων παρέμβασης: γονέων, νηπιαγωγών, περιβάλλοντος. Επομένως, η προσχολική παιδαγωγική έχει το δικό της ερευνητικό αντικείμενο το οποίο είναι η παιδαγωγική διαδικασία που μελετά μια συγκεκριμένη ηλικία, δηλαδή όλα τα στοιχεία των δραστηριοτήτων αγωγής και μάθησης και γενικά η φυσική αγωγή και ανάπτυξη του νηπίου και αντιμετωπίζει τα προβλήματα σφαιρικά με τρόπο μεθοδικό και συστηματικό.

1.3. Αγωγή

Σημαντικότερη από όλες τις παιδαγωγικές έννοιες αποτελεί η λέξη "αγωγή", για τον λόγο ότι εκφράζει το αντικείμενο της σχετικής μας επιστήμης. Ως εκπαιδευτικός όρος η "αγωγή" χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά προκειμένου να δηλώσει την "οδήγηση" του παιδιού στο σχολείο από τον παιδαγωγό όπου στην αρχαιότητα (συνήθως) ήταν δούλος ο οποίος έφερε αλλά και μετέφερε στους ώμους τους (ανάλογα με τις συνθήκες) τον μικρό κύριο του στο διδάσκαλο ή στον παιδοτρίβη. Στα μετέπειτα χρόνια η λέξη αγωγή πήρε μεταφορική έννοια όπου σήμαινε την παρακολούθηση με προσοχή, την καθοδήγηση και τη διδασκαλία του παιδιού, δηλαδή τη διαμόρφωση, επηρεασμό του παιδαγωγού προς τον παιδαγωγούμενο.

Στη σύγχρονη εποχή με τον όρο "αγωγή" εννοούμε γενικά τη διαμόρφωση του κοινωνικό-πολιτιστικού περιβάλλοντος και ιδιαίτερα του παιδαγωγού ή άλλων ενηλίκων (π.χ. γονέων) στο νήπιο. Αρκετοί θεωρητικοί της Παιδαγωγικής έχουν εκφέρει διαφορετική άποψη ο καθένας σχετικά με τον ορισμό της αγωγής. Ωστόσο επικράτησε η άποψη εκείνων οι οποίοι υποστήριζαν ότι η αγωγή είναι σκόπιμη,

συνειδητή, σχεδιασμένη, μεθοδευμένη και κατευθυνόμενη επίδραση ενός ώριμου ανθρώπου σε έναν αναπτυσσόμενο άνθρωπο.⁵

Η αγωγή με την πλατειά έννοια σημαίνει την προσπάθεια καθοδήγησης ή και αλλαγής της συμπεριφοράς του νηπίου-παιδιού με συνειδητές ή ασυνειδήτες, μεθοδευμένες ή αμεθόδευτες επιδράσεις ατόμου ή του κοινωνικό-πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Τέλος, η αγωγή ως συλλογικό και παγκόσμιο έργο το οποίο συντελείται εδώ και αιώνες, αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο επίδρασης το οποίο υπάρχει στον ίδιο βαθμό σε δύο πρόσωπα και θα υπάρχει όσο χρονικό διάστημα θα υπάρχει ανθρώπινη κοινωνία και θα εκφράζει μια από τις προϋποθέσεις της ελευθερίας.

1.4. Μάθηση

Όπως προαναφέρθηκε ο όρος "αγωγή" εκφράζει τις δραστηριότητες του παιδαγωγού ή του κοινωνικό-πολιτιστικού περιβάλλοντος του. Όμως στο παιδαγωγικό έργο λαμβάνει μέρος και ο παιδαγωγούμενος ο οποίος επιθυμεί να πλουτίσει και να "απορροφήσει" τις γνώσεις και τις εμπειρίες του, να μάθει τους τρόπους συμπεριφοράς και να διαπλάσει την προσωπικότητά του ούτως ώστε να μπορεί να εναρμονιστεί στις κοινωνικό-πολιτιστικές απαιτήσεις του περιβάλλοντος του. Δηλαδή σκοπός του είναι να εφοδιαστεί με τα κατάλληλα εφόδια, γνώσεις και δεξιότητες με σκοπό την ισόρροπη ένταξή του στην κοινωνία. Αυτή η δραστηριότητα που περιγράψαμε την οποία δέχεται ο παιδαγωγούμενος στην παιδαγωγική διαδικασία ονομάζεται μάθηση και δεν είναι κάτι το οποίο συμβαίνει απλώς τυχαία. Αλλά αντιθέτως συγκαταλέγεται στα μέσα αγωγής και μόρφωσης και χαρακτηρίζεται από τα πιο σημαντικά.⁶

Επομένως μάθηση σημαίνει μια δραστηριότητα με την οποία ο μαθητής λαμβάνοντας μέρος δυναμικά αφομοιώνει, καταλαβαίνει και εξηγεί τα νέα δεδομένα των αισθήσεων και αποκτά δεξιότητες. Στο χώρο της προσχολικής αγωγής η μάθηση εκφράζεται με την πλατιά της έννοια και δίδεται μεγάλη σημασία στις δραστηριότητες αυτές οι οποίες επιδρούν στη γεφύρωση ανάμεσα στις δεξιότητες οι οποίες επιζητούνται από το νήπιο στο οικογενειακό περιβάλλον και των αναγκαίων

⁵ Stroebel, A: Kleine Erziehungslehre. 4Afl., Muenchen 1949. S 7, β) Μελανίτης, Ν. Εισαγωγή εις την παιδαγωγικήν. Αθήνα 1976, σελ. 197.

⁶ Δαναοσής-Αφεντάκης Α. Παιδαγωγική Ψυχολογία. Μάθηση και ανάπτυξη. Τόμος Α'. έκδοση του συγγραφέα. Αθήνα 1994 (β), σελ. 18.

για τη σχολική εκπαίδευση. Τέλος, σοβαρό ρόλο στη μάθηση παίζουν τα κίνητρα, αφού δίχως αυτά δεν υφίσταται μάθηση.⁷

1.5. Μόρφωση

Η λέξη μόρφωση προέρχεται από το ρήμα μορφώνω, που σημαίνει δίνω μορφή, διαπλάθω ένα αντικείμενο. Με αυτήν την ερμηνεία ο όρος μόρφωση χρησιμοποιούνταν περισσότερο στην περιοχή της τέχνης από όπου διαδόθηκε στις επιστήμες της αγωγής. Εδώ σημαίνει την παιδαγωγική διαδικασία η οποία έχει ως σκοπό τη διαμόρφωση της ψυχοσωματικής ολότητας του νηπίου.

Στην πορεία των χρόνων διατυπώθηκαν διάφορες απόψεις σχετικές με τη μόρφωση, οι οποίες λαμβάνοντας υπόψη τον ανθρωπισμό εννοούσαν την τέλεια προσωπικότητα, τη μοναδική, τέλεια υποκειμενικότητα του ατόμου. Ωστόσο στη σύγχρονη εποχή αυτές οι θεωρίες δεν υφίστανται πια.

Σήμερα υπάρχει μια στροφή προς την πραγμάτωση του ανθρώπου και η σημερινή παιδαγωγική έχει δημιουργήσει 3 πρότυπα μόρφωσης:⁸ α) το λειτουργικό όπου θεωρούνται ως αλληλεξαρτώμενα και αλληλοπροσδιοριζόμενα το Εγώ και το Άλλο, ο παιδαγωγούμενος και το μορφωτικό υλικό, ο άνθρωπος και γενικότερα ο κόσμος β) το διαλεκτικό, το οποίο δέχεται τη διαλεκτική διαδρομή της παιδαγωγικής με αντικείμενό της την ζωντανή πραγματικότητα του πνεύματος και γ) το διαλογικό, το οποίο μελετά την δυνατότητα να αναφέρεται η μορφωτική διαδικασία σε μια υποβοηθούμενη με υποδείξεις από το υποκείμενο μεσολάβηση μεταξύ αντικειμένου και υποκειμένου.

1.6. Διδασκαλία

Η λέξη διδασκαλία πηγάζει από το παράγωγο του ρήματος διδάσκω και σημαίνει μεταφέρω στον μαθητή γνώσεις για κάτι ούτως ώστε ο τελευταίος να τις κατανοήσει και να μάθει. Η διδασκαλία είναι συστηματική και σχεδιασμένη

⁷ Καψάλης Α. Παιδαγωγική Ψυχολογία. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1983, σελ. 312, Χαραλαμπίδης Β. Οργάνωση της διδασκαλίας και της μάθησης ειδικά και κατά μάθημα. Gutenberg, Αθήνα 1983.

⁸ Κισάρας Γ. Δ. Προσχολική Παιδαγωγική. Αθήνα 1997, σελ. 26-27.

δραστηριότητα η οποία με τη βοήθεια στρατηγικών και τεχνικών μέσων έχει ως σκοπό της την επίτευξη της μάθησης.⁹

Η εφαρμογή της στο χώρο των επιστημών εκφράζει παιδαγωγική ενέργεια η οποία επιδιώκει τη μεταβίβαση εμπειριών, γνώσεων, μορφωτικών αγαθών και δεξιοτήτων.

Στην αμφίδρομη παιδαγωγική δραστηριότητα οι μέθοδοι για την μετάδοση από τον παιδαγωγό στον παιδαγωγούμενο των γνώσεων και εμπειριών κλπ αποτελεί τον παράγοντα της αγωγής η οποία ονομάζεται μάθηση. Τέλος, η διδασκαλία χωρίζεται σε φυσική και σχολική. Η πρώτη υλοποιείται εκτός του σχολείου και είναι αυθόρμητη, παρορμητική χωρίς σχεδιασμό, αμεθόδευτη, σε αντίθεση με τη σχολική η οποία αποτελεί ένα οργανωμένο σύνολο προγραμματισμένων, μεθοδευμένων και επίσημων ενεργειών.

1.7. Παιδαγωγική

Η λέξη παιδαγωγική είναι ελληνική και προέρχεται από τη λέξη "παιδαγωγός" (παίδα-άγω) όπου και σημαίνει στο πρόσωπο που "άγει", παρακολουθεί, ελέγχει και καθοδηγεί το παιδί με σκοπό την υλοποίηση ενός συγκεκριμένου σκοπού: "καθοδήγηση η οποία επικεντρώνεται σε αξίες ή διαθέσεις και είναι συνεχής". Η σύγχρονη παιδαγωγική ως επιστήμη δεν προσφέρει συνταγές, πρότυπα, μεθόδους και κανόνες πειθαρχίας εκπαιδευτικών και μαθητών και δεν θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως δεοντολογική επιστήμη. Η προσχολική παιδαγωγική είναι κλάδος της παιδαγωγικής και σκοπός της είναι η ορθή αγωγή και ανάπτυξη του νηπίου. Ως κλάδος της κινείται στα πλαίσια των σύγχρονων τάσεων και κατευθύνσεων της κριτικής παιδαγωγικής με βασικό χαρακτηριστικό στοιχείο "το αίτημα για αναγνώριση της συνευθύνης"¹⁰ όπου και υποστηρίζει πως η παιδαγωγική διαδικασία πρέπει να έχει ως σκοπό της την απελευθέρωση του ανθρώπου μέσω του αυτοπροσδιορισμού του ατόμου.¹¹

Εξάλλου, η παιδαγωγική έχει όλα εκείνα τα βασικά στοιχεία – γνωρίσματα τα οποία είναι απαραίτητα προκειμένου να χαρακτηριστεί ένας γνωστικός χώρος ως

⁹ Κιτσάρας Γ.Δ., Προσχολική Παιδαγωγική, Αθήνα 1997, σελ. 27-28.

¹⁰ Γκότοβος, Α. Κοινωνικής μάθησης θεωρία. Στην: "Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια", Ελληνικά Γράμματα, 1990. τόμος 5, σελ. 2706.

¹¹ Ξωχελλής, Π. Κριτική παιδαγωγική. Στο: "Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια", Ελληνικά Γράμματα, 1990. τόμος 5.

επιστημονικός και κυρίως: α) διαθέτει δικό της γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο, το πανανθρώπινο και διαχρονικό στοιχείο της αγωγής του ανθρώπου από τη γέννηση έως το θάνατό του, β) έχει μεθοδολογία έρευνας η οποία συνίσταται από μεθόδους έρευνας και τις οποίες εφαρμόζουν οι θετικές επιστήμες κυρίως την παρατήρηση και το πείραμα, γ) το αντικείμενο μελέτης της παιδαγωγικής διαθέτει γνωστική ενότητα η οποία "χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ενός ορθά διαρθρωμένου γνωστικού συστήματος" και δ) διαθέτει το στοιχείο της "πρακτικής δραστηριότητας" της επιστήμης της παιδαγωγικής, το οποίο είναι αντιληπτό σε όλες τις εκδηλώσεις της σχολικής πράξης.

Τέλος, η παιδαγωγική ανήκει στις θεωρητικές επιστήμες, έχει δυσπρόστατο χαρακτήρα (θεωρία-πράξη) και την απασχολεί η ύπαρξη και αλληλεπίδραση του διπλού της ρόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

2.1. Υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο και αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 20 χρόνια

Η παιδεία και ιδιαίτερα η πρωτοβάθμια εκπαίδευση αποτέλεσε ένα από τα βασικά θέματα τα οποία απασχόλησαν το νομοθέτη και τους φορείς της εκπαίδευσης. Σκοπός των αναθεωρήσεων, αλλαγών και τροποποιήσεων που πραγματοποιήθηκαν σταδιακά (ώστε να ισχύει το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο) ήταν η υλοποίηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Οι κυριότεροι θεσμικοί νόμοι οι οποίοι ψηφίστηκαν προκειμένου να γίνει η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι οι εξής:¹²

➤ ο ν. 309/1976 "Περί της οργάνωσης και διοικήσεως της γενικής εκπαίδευσως" και

➤ ο ν. 682/1977 "Περί ιδιωτικής εκπαίδευσως"

Οι προαναφερόμενοι "θεσμικοί νόμοι" καθόρισαν τη δομή του σημερινού εκπαιδευτικού συστήματος.

Όσον αφορά τη δημοτική εκπαίδευση η οποία αποτελεί το θέμα της παρούσας εργασίας, διαπιστώνουμε πως ο πρώτος θεσμικός νόμος, δηλαδή ο ν. 309/1976 καθόρισε την οργανωτική δομή των σχολικών βαθμίδων στην Ελλάδα βάσει αυτής της μορφής:

Δημοτική εκπαίδευση:

-Νηπιαγωγείο 2 χρόνια

-Δημοτικό σχολείο 6 χρόνια.

Πιο συγκεκριμένα:

-Βάσει του νόμου 309/1976 "Περί της οργάνωσης και διοικήσεως της γενικής εκπαίδευσως" προσδιορίζεται κυρίως ό,τι αφορά τη στοιχειώδη και μέση εκπαίδευση ως εξής:

¹² Κωτσίκης Β. Εκπαιδευτικά Συστήματα, οργάνωση και διοίκηση. Συστημική προσέγγιση. Εκδόσεις Έλλην, σελ. 165-166.

Η στοιχειώδης εκπαίδευση χαρακτηρίζεται ως η πρώτη βαθμίδα του εκπαιδευτικού συστήματος και παρέχεται δωρεάν διαχρονικά στα:¹³

-**Νηπιαγωγεία**, όπου η φοίτηση πρέπει να είναι διετής (4 έως 6 ετών) και προαιρετική όπου και επιδιώκει να προσθέσει την απαραίτητη γνώση και να ενισχύσει την οικογενειακή ανατροφή μέσω της διδασκαλίας τρόπων έκφρασης και συμπεριφοράς και παράλληλα με την απόκτηση συνηθειών ούτως ώστε τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά και διανοητικά και να εναρμονιστούν με το περιβάλλον.

-**Δημοτικά**, όπου η φοίτηση καθορίζεται εξαετής (6-12 ετών) η οποία είναι επιβεβλημένη και επιδιώκει να θέσει τα θεμέλια της αγωγής των μαθητών της πρώτης σχολικής ηλικίας.

Με τη μεταρρύθμιση του 1976/1977 παράλληλα διευθετήθηκαν και ορισμένα ζητήματα τα οποία αφορούσαν τα διοικητικά και εποπτικά όργανα της σχολικής εκπαίδευσης. Αυτά τα όργανα αποτελούσαν οι επιθεωρητές, οι επόπτες και τα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτή η σημαντική προσπάθεια όσον αφορά στην καινούρια θεσμοθέτηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού του σχολικού συστήματος αποτυπώθηκε στα κείμενα του προαναφερόμενου νόμου προκειμένου να αντιμετωπιστούν δυναμικά τα συσσωρευμένα αδιέξοδα στα εκπαιδευτικά μας ζητήματα.

2.2. Νομοθεσία

Το εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί απαραίτητη μέριμνα κάθε σύγχρονης χώρας και οργανώνεται βάσει των μεθόδων και των παραδοσιακών τρόπων της νομικής και οργανωτικής επιστήμης. Ο όρος εκπαιδευτική νομοθεσία περιλαμβάνει τους νομικούς κανόνες οι οποίοι ρυθμίζουν την οργάνωση και διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος και παράλληλα τα διάφορα στάδια και τις εναλλακτικές μορφές του.

¹³ Κωτσίκης Β. Εκπαιδευτικά Συστήματα, οργάνωση και διοίκηση. Συστημική προσέγγιση. Εκδόσεις Ελλην, σελ. 166-167.

2.2.1. Ο Νόμος 682 της 1/1.9.1997 : «Περί Ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων» (Α' 244)

Σύμφωνα με το άρθρο 1¹⁴ ως ιδιωτικά σχολεία γενικής εκπαίδευσης με την έννοια του παρόντος νόμου είναι τα αντίστοιχα προς τα δημόσια σχολεία γενικής δημοτικής ή μέσης εκπαίδευσης, τα οποία δεν ανήκουν στο Κράτος αλλά έχουν ιδρυθεί και συντηρούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα όπως ορίζει ο ειδικός παρόν νόμος.

2.2.2. Εποπτεία

Σύμφωνα με το άρθρο 2, τα ιδιωτικά σχολεία γενικής εκπαίδευσης υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ασκούνται από αυτήν την εποπτεία μέσω των περιφερειακών εποπτικών οργάνων. Τα ιδιωτικά σχολεία είναι αναγνωρισμένα ως ισότιμα προς τα δημόσια ή ανήκουν στο Ν.Π.Δ.Δ. και ιδρύματα δύναται να ορίζονται ύστερα από απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Υπουργικοί Επιτροπείς από ανώτατων ή ανώτερων εκπαιδευτικών, οι οποίοι μετέχουν στις συνεδριάσεις της διοίκησης των σχολείων και υποβάλλουν ύστερα από το πέρας των Α' και Β' τετράμηνων εκθέσεις σχετικά με τη λειτουργία τους.

2.2.3. Οργάνωση-Πρόγραμμα

Σύμφωνα με το άρθρο 4, τα προβλεπόμενα σχολεία βάσει του παρόντος νόμου έχουν την ίδια οργάνωση με τα αντίστοιχα δημόσια σχολεία και ακολουθούν το ισχύον εκάστοτε ωρολογιακό και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας.

Παρέκκλιση όσον αφορά το πρόγραμμα διδασκαλίας των ιδιωτικών σχολείων μπορεί να επιτραπεί ύστερα από άδεια η οποία έχει χορηγηθεί μέσω απόφασης από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Κ.Ε.Μ.Ε.

¹⁴ Νόμος 682 της 1/1.9.1997 : «Περί Ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων. (Α' 244). Εκπαιδευτικό Περισκόπιο. www.m-lagoudakis.com. Τελευταία ημερομηνία ανάκτησης: 10-3-2009.

2.2.4. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας

Σύμφωνα με το άρθρο 11, κάθε ιδιωτικό σχολείο από την έναρξη του σχολικού έτους 1978-1979 οφείλει να έχει εγκεκριμένο "Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας" στον οποίο αναφέρονται οι διεργασίες οργάνωσης και λειτουργίας του, οι όροι υπό τους οποίους γίνονται δεκτοί οι μαθητές καθώς και οι οικονομικές και άλλες υποχρεώσεις των γονέων και κηδεμόνων.¹⁵

Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας εγκρίνεται από τον οικείο Επιθεωρητή.

Επίσης πρέπει να υπάρχει ενυπόγραφο αντίτυπο του "Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας" που θα παραλαμβάνει ο κηδεμόνας του μαθητή κατά τη διαδικασία εγγραφής του στο σχολείο. Η παραλαβή αποτελεί δήλωση αποδοχής του.

Με απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων γίνεται να καθορίζονται γενικές αρχές σύνταξης των εσωτερικών κανονισμών των ιδιωτικών σχολείων.

2.2.5. Στέγαση

Σύμφωνα με το άρθρο 12, κάθε ιδιωτικό σχολείο στεγάζεται σε ενιαίο διδακτήριο το οποίο οφείλει να πληροί τις αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων όπως εκείνες ορίζονται από πλευράς διδακτηρίου, εποπτικών μέσων και λοιπού εξοπλισμού. Συστέγαση σχολείων δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης επιτρέπεται εφόσον διατίθενται καθορισμένοι αύλειοι και κοινόχρηστοι χώροι για κάθε σχολείο. Απαραίτητη προϋπόθεση στέγασης είναι η ύπαρξη γραφείου καθώς και ίδιων βοηθητικών χώρων για το διδακτικό προσωπικό.

2.2.6. Φοίτηση-Εξετάσεις (αριθμός μαθητών)

Σύμφωνα με το άρθρο 14, κάθε ιδιωτικό σχολείο επιβάλλεται να έχει αριθμό μαθητών ανάλογο προς τις αίθουσες διδασκαλίας, τα εποπτικά μέσα, τον αύλειο

¹⁵ Νόμος 682 της 1/1.9.1997 : «Περί Ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων. (Α' 244). Εκπαιδευτικό Περισκόπιο. www.m-lagoudakis.com. Τελευταία ημερομηνία ανάκτησης: 10-3-2009.

χώρο, τους κοινόχρηστους χώρους και τις εγκαταστάσεις άθλησης. Ο αριθμός των μαθητών κατά τμήμα δεν μπορεί να είναι περισσότερος του οριζόμενου από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα δημόσια σχολεία.

Εξαιρετικά για τα ιδιωτικά νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία ο αριθμός των μαθητών μπορεί να υπερβαίνει κατά 10% το οριζόμενο βάσει της προηγούμενης παραγράφου.¹⁶

2.3. Ο νόμος 1566/1985 –Γενικές διατάξεις, πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Άρθρα 2 και 3)¹⁷

Στο άρθρο 2 γίνεται αναφορά :

1. Στόχος του Νηπιαγωγείου (προσχολική αγωγή) είναι να δώσει ώθηση στα νήπια ούτως ώστε εκείνα να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά μέσα στα καθορισμένα όρια που διέπει ο σκοπός της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα το νηπιαγωγείο βοηθά τα νήπια στα εξής:¹⁸

α) Να αναπτύξουν τις αισθήσεις τους και παράλληλα να έχουν συγκροτημένη συμπεριφορά (κινητική και νοητική)

β) Να αποκτήσουν ποικίλες εμπειρίες μέσα από το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον που ζουν και παράλληλα να τις οργανώσουν με τρόπο ώστε να μπορούν να ξεχωρίζουν τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις γύρω τους.

γ) Να δημιουργήσουν σταδιακά την ικανότητα αντίληψης και έκφρασης μέσω της απεικόνισης των συμβόλων γενικά κυρίως στους βασικούς τομείς της γλώσσας, των μαθηματικών και της αισθητικής.

δ) Να μπορούν να αναπτύσσουν επικοινωνία και διαπροσωπικές σχέσεις οι οποίες σταδιακά θα διαπλάθουν το χαρακτήρα τους και θα τα βοηθούν στην φυσιολογική ένταξή τους στην κοινωνική ζωή.

¹⁶ Νόμος 682 της 1/1.9.1997 : «Περί Ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων. (Α' 244). Εκπαιδευτικό Περισκόπιο. www.m-lagoudakis.com. Τελευταία ημερομηνία ανάκτησης: 10-3-2009.

¹⁷ Νόμος 1566/1985. ΦΕΚ Α' 167/30.09.1985 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566/1985. Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. www.fa3.gr. Τελευταία ημερομηνία ανάκτησης: 21-12-2008.

¹⁸ Τσουντας Κ.Σ. και Χρονοπούλου Μ.Γ. (1996), Οργάνωση και Διοίκηση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Εκδόσεις μεταίχμιο – Εκδόσεις έκφραση, σελ.26-27.

ε) Να αποκτήσουν την ικανότητα να παίρνουν πρωτοβουλίες ελεύθερα, στα πλαίσια που λειτουργεί το οργανωμένο περιβάλλον και παράλληλα να συνηθίσουν στην επικοινωνία και στην αμφίδρομη σχέση ατόμου και ομάδας.

2. Η προσχολική αγωγή προσφέρεται σε νηπιαγωγεία τα οποία λειτουργούν είτε αυτόνομα (ανεξάρτητα) είτε στα πλαίσια των παιδικών κέντρων. Σε ό,τι αφορά την οργάνωση, διεύθυνση και στελέχωση των παιδικών κέντρων υπεύθυνο να αποφασίσει είναι το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Βάσει των προεδρικών διαταγμάτων τα οποία εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, διευθετούνται ζητήματα όπως:

A) η οργάνωση και η λειτουργία των νηπιαγωγείων

B) η είσοδος των νηπίων

Γ) η έναρξη, η λήξη και η παύση των μαθημάτων στους χειμερινούς μήνες ή να εξακολουθούν να παρακολουθούν μαθήματα κατά τους θερινούς μήνες, μονάχα σε μερικές περιοχές της χώρας

Δ) την προσφερόμενη στα νήπια προσχολική αγωγή και τα μαθήματα που πρόκειται να διδαχθούν

Ε) το εβδομαδιαίο ωρολόγιο καθώς και το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας και αγωγής των νηπίων

Στ) η διαμόρφωση και λειτουργία της ζωής των νηπίων μέσα στο νηπιαγωγείο και όλες οι εκδηλώσεις

Ζ) κάθε άλλη λεπτομέρεια η οποία συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία των νηπιαγωγείων.

2.4. Το Προεδρικό Διάταγμα 200/1998

Βάσει του προεδρικού διατάγματος 200/1998 αναφέρουμε ορισμένα άρθρα τα οποία περιγράφουν την οργάνωση και λειτουργία των Νηπιαγωγείων και κρίνουμε πως αποτελούν τα πιο σημαντικά για την παρούσα εργασία.¹⁹

Συγκεκριμένα στο άρθρο 3 αναφέρεται ότι τα νηπιαγωγεία έχουν την επωνυμία του δήμου ή της κοινότητας μέσα στα πλαίσια τα οποία λειτουργούν

¹⁹ Προεδρικό Διάταγμα 200/1998. Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων. www.daskalos.edu.gr. Τελευταία ημερομηνία ανάκτησης: 21-12-2008.

Επίσης στο άρθρο 9 αναφέρεται ότι ο έλεγχος και ο προσδιορισμός της ανάπτυξης του νηπίου από τον/την παιδαγωγό βασίζεται:

Α. Στα στοιχεία που δίδει η οικογένεια όσον αφορά στο ιστορικό της ανάπτυξης του νηπίου και την εκτίμηση της συμπεριφοράς του στο οικογενειακό και ευρύτερο περιβάλλον.

Β. Στη συνεχόμενη μελέτη της συμπεριφοράς, των στάσεων και των δραστηριοτήτων του νηπίου, όπως αυτή εκφράζεται κατά τη διάρκεια της σχολικής ζωής και της καθημερινής εργασίας του νηπιαγωγού.

Γ. Στην κρίση του/της παιδαγωγού για το ποσοστό ανταπόκρισης του νηπίου στους επιμέρους στόχους του επίσημου αναλυτικού προγράμματος.

Δ. 5 ημέρες πριν από τη λήξη του τριμήνου και όποτε παρουσιάζεται ανάγκη, σε κάθε νηπιαγωγείο γίνονται (εκτός διδακτικού ωραρίου) συσκέψεις του διδακτικού προσωπικού όπου αξιολογείται η πρόοδος των νηπίων, ανταλλάσσονται απόψεις και καθορίζονται οι γενικές κατευθύνσεις της λειτουργίας των νηπιαγωγείων.

Ε. Όσον αφορά την ενημέρωση των γονέων, αποτελεί δικαίωμά τους και παράλληλα καθήκον των εκπαιδευτικών-νηπιαγωγών. Πραγματοποιείται εκτός διδακτικού ωραρίου ύστερα από κάλεσμα εκ μέρους του/της νηπιαγωγού σε χρόνο που να δίνει τη δυνατότητα για μεγαλύτερη συμμετοχή γονέων και κηδεμόνων.

Στ. Η ενημέρωση πραγματοποιείται συλλογικά όταν αναφέρονται τα ζητήματα και τα θέματα της λειτουργίας του νηπιαγωγείου και προσωπικό όταν αφορά σε θέματα που σχετίζονται με συγκεκριμένο νήπιο.

Ζ. Ο/η νηπιαγωγός καθορίζει μια φορά το μήνα (ή και πιο συχνά εάν το θεωρεί σημαντικό) ημέρα συνεργασίας με τους γονείς, η οποία πραγματοποιείται όπως προαναφέραμε σε ώρες εκτός διδακτικού ωραρίου.

Η. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν όσο το δυνατόν πιο θετικά οι περιπτώσεις νηπίων που παρουσιάζουν ξεχωριστές δυσκολίες, ο/η νηπιαγωγός δύναται να συνεργάζεται και εντός της αίθουσας διδασκαλίας με τους γονείς των νηπίων ή με άτομα τα οποία θεωρούνται κατάλληλα για την περίπτωση ή δύναται να προσφέρουν ειδική βοήθεια εφόσον ο ίδιος ή ο/η σχολικός σύμβουλος προσχολικής αγωγής το θεωρήσει απαραίτητο.

Στο άρθρο 11 αναφέρονται τα εξής:

1.Επιτήρηση νηπίων

Α. Την ευθύνη για την υποδοχή των νηπίων, την ασφαλή αποχώρησή τους και την παραλαβή από τους γονείς ή τον συνοδό, τον οποίο έχουν διαλέξει, την έχει ο/η νηπιαγωγός.

Β. Με ευθύνη του/της νηπιαγωγού πληροφορούνται οι γονείς (ή οι κηδεμόνες) όσον αφορά το διδακτικό ωράριο καθώς και την υποχρέωση που έχουν για την μεταφορά των νηπίων και την παραλαβή των νηπίων μετά το πέρας των εκπαιδευτικών διαδικασιών. Σε εξαιρετικές περιστάσεις έχουν τη δυνατότητα οι γονείς να παραλάβουν τα παιδιά τους από το νηπιαγωγείο προτού λήξουν οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Γ. Υπεύθυνος για την φροντίδα και επίβλεψη των παιδιών κατά τα διαλείμματα είναι ο/η νηπιαγωγός ο οποίος εφαρμόζει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει την σωματική ακεραιότητα των νηπίων, τον έλεγχο καθαριότητας των σχολικών χώρων και ό,τι έχει σχέση με την υγιεινή και την ασφάλειά τους.

2. Διδακτικές επισκέψεις

Α. Οι διδακτικές δραστηριότητες οι οποίες πραγματοποιούνται σε διάφορους χώρους, έχουν ψυχαγωγικό, μορφωτικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα, όπως ορίζει το αναλυτικό πρόγραμμα, πραγματοποιούνται εντός ωραρίου εργασίας και συγκαταλέγονται στον γενικό προγραμματισμό του νηπιαγωγείου.

Β. Σε αυτές τις δραστηριότητες δύναται να λαμβάνει μέρος όλο το νηπιαγωγείο ή ένα τμήμα και υλοποιούνται ύστερα από κοινή συμφωνία του συλλόγου διδασκόντων. Μέσα σε αυτόν τον προγραμματισμό συγκαταλέγονται και ολιγόωρες έξοδοι των νηπίων προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του αναλυτικού προγράμματος.

Γ. Οι έξοδοι αυτοί από το νηπιαγωγείο πραγματοποιούνται με ευθύνη του/ της νηπιαγωγού.

Δ. Όσα νήπια δεν συμμετέχουν σε αυτές τις εξόδους εισέρχονται στο νηπιαγωγείο την ημέρα αυτή ύστερα από έγκαιρη ενημέρωση των γονέων.

Ε. Ημερήσιες ή πολυήμερες εκδρομές δεν γίνονται από τα νηπιαγωγεία.

3. Σχολική ζωή-πολιτισμός

Α. Κομμάτι της σχολικής ζωής θεωρούνται οι προαναφερόμενες στην προηγούμενη παράγραφο διδακτικές δραστηριότητες και έξοδοι όπως και κάθε

μορφής εκδηλώσεις και δραστηριότητες οι οποίες βοηθούν στην υλοποίηση των σκοπών του νηπιαγωγείου και του αναλυτικού προγράμματος και βοηθούν να γνωρίσει το παιδί τα έργα της πολιτισμικής μας αξίας, την τεχνολογία και την σύγχρονη πραγματικότητα.

Β. Μέσα στους σκοπούς της σχολικής ζωής συγκαταλέγονται και δραστηριότητες-εκδηλώσεις στο χώρο του νηπιαγωγείου κλιμακίων ή μεμονωμένων καλλιτεχνών μουσικής, θεάτρου, χορού, εικαστικών και άλλων τεχνών.

Γ. Η συμμετοχή των νηπίων σε εκδηλώσεις και στις εθνικές ή άλλες εορτές στην καθημερινή ομαδική προσευχή καθώς επίσης και οργάνωση εκθέσεων με δημιουργίες των παιδιών χαρακτηρίζονται αναπόσπαστο κομμάτι της σχολικής ζωής και του πολιτισμού.

2.5. Οργάνωση της προσχολικής αγωγής

Η προσχολική αγωγή συνθέτει το πρώτο μέρος της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και βάσει του άρθρου 3 του Ν. 309/76 προσφέρεται στα Νηπιαγωγεία.²⁰

Ως προσχολική ηλικία χαρακτηρίζεται η στιγμή από τη γέννηση ενός παιδιού έως την στιγμή όπου εντάσσεται στο Δημοτικό Σχολείο.

Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από αρκετούς επιστήμονες (παιδαγωγούς, ψυχολόγους, Μ. Montessori, Froebel, ψυχαναλυτές) έχουν διαπιστώσει ότι η προσχολική ηλικία επιδρά σημαντικά στη δομική διαμόρφωση του χαρακτήρα του ανθρώπου. Για τον λόγο αυτόν και παράλληλα και άλλους παράγοντες κοινωνικοπολιτικού χαρακτήρα, όλα τα ανεπτυγμένα κράτη εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν και να προστατέψουν τη βρεφική και νηπιακή ηλικία μέσω της ίδρυσης και παράλληλα συντήρησης βρεφοκομείων, νηπιοτροφείων, παιδικών σταθμών και νηπιαγωγείων.

Την σπουδαιότητα της προσχολικής αγωγής καθώς επίσης και την ανάγκη για την ορθή οργάνωση και τη διεύρυνση της προσχολικής αγωγής εφάρμοσαν και ανέπτυξαν τα Ηνωμένα Έθνη, η UNESCO, η Παγκόσμια Οργάνωση Προσχολικής Αγωγής και πολλά ακόμη Διεθνή Εκπαιδευτικά Συνέδρια. Ως αποτέλεσμα, σε αρκετές χώρες ο αριθμός των νηπίων τα οποία φοιτούν σήμερα στο Νηπιαγωγείο έχει

²⁰ Δερβίση Ν. Στέργιου. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Οργάνωση σχολείου και τάξης κατά την Εκπαιδευτική Νομοθεσία που ισχύει. Β΄ Έκδοση. Θεσσαλονίκη 1984.

αυξηθεί πάρα πολύ. Στη Γαλλία και το Βέλγιο φοιτούν σχεδόν όλα τα νήπια των ηλικιών μεταξύ 4-5 χρόνων, στην Ολλανδία το 90%, στην Αγγλία είχε τεθεί σε λειτουργία ένα πρόγραμμα (μέχρι το 1981-1982) να φοιτούν το 90% των νηπίων ηλικίας 4 ετών. Όσον αφορά τη χώρα μας, φοιτούν στα Νηπιαγωγεία περίπου τα 2/3 του αντίστοιχου αριθμού νηπίων ηλικίας 4 ½ -5 ½ χρονών.

Όπως και στην Ελλάδα έτσι και στα πιο πολλά κράτη τα Νηπιαγωγεία, τα οποία αποτελούν τον βασικότερο φορέα της προσχολικής αγωγής, υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2.5.1. Σκοπός των Νηπιαγωγείων και φοίτηση των νηπίων

Βάσει του άρθρου 4 του Νόμου 309/76 είναι να προσθέσει τα απαραίτητα στοιχεία και να ενισχύσει την οικογενειακή ανατροφή, διδάσκοντας μεθόδους έκφρασης και συμπεριφοράς, να διαπλάσει τα παιδιά ούτως ώστε να αναπτυχθούν σωματικά και διανοητικά και παράλληλα να εναρμονιστούν πλήρως με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Τα νηπιαγωγεία αποτελούν ιδρύματα διετούς φοίτησης όπου γίνεται εγγραφή νηπίων τα οποία έχουν συμπληρώσει την 1^η Οκτωβρίου του έτους εγγραφής τους ηλικία 3 χρόνων και 6 μηνών, όπως δείχνει η ληξιαρχική πράξη γεννήσεως.

2.5.2. Κατάταξη-Ίδρυση-Κατάρτιση Νηπιαγωγείων

Τα Νηπιαγωγεία χωρίζονται σε μονοθέσια και διθέσια. Στα μονοθέσια φοιτούν 10-30 νήπια με μια Νηπιαγωγό ενώ στα διθέσια φοιτούν 31-60 νήπια²¹ με δυο Νηπιαγωγούς. Ωστόσο, αυτή η συνθήκη δύναται να μεταβληθεί με Προεδρικά Διατάγματα για ειδικούς λόγους. Δηλαδή, να υπάρξει αύξηση, μείωση –κατά περίπτωση- των οργανωτικών θέσεων.

2.5.3. Οργάνωση και λειτουργία των Δημόσιων Νηπιαγωγείων

Βάσει του άρθρου 6 του Ν.309/76, κάθε Νηπιαγωγείο έχει τη δική του σχολική περιφέρεια στους δήμους ή στις κοινότητες όπου υπάρχουν πιο πολλά από 1

²¹ Δερβίση Ν. Στέργιου. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Οργάνωση σχολείου και τάξης κατά την Εκπαιδευτική Νομοθεσία που ισχύει. Β' Έκδοση. Θεσσαλονίκη 1984.

νηπιαγωγεία. Την κάθε περιφέρεια ελέγχει το Π.Υ.Σ.Δ.Ε. Το Συμβούλιο καθορίζει για τη μετατόπιση των ορίων της περιφέρειας για το κάθε Νηπιαγωγείο εάν για κάποιον λόγο δοθεί σχετική αίτηση τουλάχιστον από 5 ενδιαφερόμενους γονείς.

Τα νήπια ταξινομούνται κατά αλφαβητική σειρά σε ισομερή τμήματα και αριθμό τμημάτων ίσο με το σύνολο των οργανικών θέσεων του διδακτικού προσωπικού των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων.

Τον Σεπτέμβριο ξεκινούν οι εγγραφές των νηπίων. Συγκεκριμένα ξεκινούν από την 1^η έως και την 14^η του μήνα ύστερα από την υποβολή της αίτησης που δίνει ο γονέας. Κατά την περίπτωση όπου οι αιτήσεις ξεπερνούν σε ποσότητα τον αριθμό των νηπίων που δύναται να φοιτήσουν στο νηπιαγωγείο τότε ακολουθεί κλήρωση προκειμένου να επιλεγούν ποια θα φοιτήσουν. Η ημερομηνία που ορίζεται να πραγματοποιηθεί η κλήρωση αυτή είναι στην πρώτη μετά τις 15 Ιουνίου εργάσιμη ημέρα από επιτροπή την οποία συγκροτούν η Διευθύντρια του νηπιαγωγείου καθώς και δυο εκπρόσωποι από τους γονείς οι οποίοι συμμετέχουν με την παρουσία τους στην κλήρωση όπως ορίζονται από αυτήν. Αυτή η επιτροπή συντάσσει πρακτικό επιλογής και αντίγραφο που υποβάλλεται στον πλησιέστερο Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης. Σε περίπτωση όπου μέχρι και τις 15 Ιουνίου δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός των νηπίων όπως ρυθμίζει ο νόμος, τότε η Διευθύντρια του νηπιαγωγείου έχει τη δυνατότητα να δεχθεί αιτήσεις εγγραφής και μετά το πέρας αυτής της ημερομηνίας έως ότου συμπληρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός.²²

Όσα παιδιά (αγόρια και κορίτσια) έχουν τη νόμιμη ηλικία για φοίτηση, εγγράφονται στο Νηπιαγωγείο της περιφέρειας, δηλαδή εκεί που διαμένουν. Η εγγραφή νηπίου σε άλλη περιφέρεια είναι εφικτή μονάχα εάν το εγκρίνει ο υπεύθυνος Επιθεωρητής.

Όσον αφορά στο 2^ο έτος φοίτησης, η εγγραφή των νηπίων στο ίδιο νηπιαγωγείο που φοιτούσαν και στο πρώτο έτος, γίνεται χωρίς να θεωρείται απαραίτητη η κλήρωση.

Στα μονοθέσια Νηπιαγωγεία γίνεται εγγραφή των νηπίων (αρχικά) εκείνων όπου το επόμενο σχολικό έτος πρόκειται να φοιτήσουν στο Δημοτικό Σχολείο. Κατά το ενδεχόμενο κενών θέσεων γίνεται κλήρωση μεταξύ των μικρότερων νηπίων. Στην περίπτωση όπου ο αριθμός των νηπίων τα οποία πρόκειται να φοιτήσουν το επόμενο σχολικό έτος στο Δημοτικό Σχολείο είναι πιο μεγάλος από αυτόν που προβλέπει ο

²² Δερβίση Ν. Στέργιου. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Οργάνωση σχολείου και τάξης κατά την Εκπαιδευτική Νομοθεσία που ισχύει. Β' Έκδοση. Θεσσαλονίκη 1984.

Νόμος για εγγραφή, πραγματοποιείται κλήρωση μεταξύ τους, όπου τα πιο μικρά νήπια δεν συμπεριλαμβάνονται στην κλήρωση.

Τα δικαιολογητικά τα οποία είναι απαραίτητα για την εγγραφή ενός νηπίου είναι τα εξής: α) αίτηση γονιών, β) υπεύθυνη δήλωση διαμονής, γ) πιστοποιητικό του Δήμου ή της Κοινότητας για την εγγραφή τους στα δικά τους Μητρώα ή Δημοτολόγια. Μέσω της ημερομηνίας γέννησης η οποία αναφέρεται στο πιστοποιητικό, γίνεται έλεγχος προκειμένου να διαπιστωθεί η νομιμότητα της ηλικίας σε περίπτωση όπου αυτό το στοιχείο δεν είναι εμφανές στο πιστοποιητικό, δίδεται και ληξιαρχική πράξη γεννήσεως και δ) απλή επίδειξη του "βιβλιαρίου υγείας του παιδιού".

Αυτά τα δικαιολογητικά προσκομίζονται στο νηπιαγωγείο από την 1^η έως και την 15^η Ιουνίου του προηγούμενου σχολικού έτους.

Εκτός από τον καθορισμένο αριθμό των νηπίων κληρώνονται 20% επιπλέον σαν επιλαχόντα προκειμένου να συμπληρώσουν τυχόν κενές θέσεις στη διάρκεια του σχολικού έτους. Εξαιρέση χαρακτηρίζεται η περίπτωση διδύμων αδελφών όπου εάν κληρωθεί το ένα, εγγράφεται και το άλλο ως υπεράριθμο. Την κλήρωση πραγματοποιεί η προαναφερθείσα επιτροπή όπου ακολουθεί τις συγκεκριμένες διαδικασίες.

Το σχολικό έτος ξεκινά από την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έτος ξεκινά από την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 20^η Ιουνίου του επόμενου έτους. Τα νήπια φοιτούν από τις 11 Σεπτεμβρίου έως τις 10 Ιουνίου.

Το διδακτικό έτος ταξινομείται ως εξής:²³

Α' τρίμηνο: από 11 Σεπτεμβρίου έως 10 Δεκεμβρίου

Β' τρίμηνο: από 11 Δεκεμβρίου έως 10 Μαρτίου

Γ' τρίμηνο: από 11 Μαρτίου έως 15 Ιουνίου

2.5.4. Διακοπές-αργίες-εορταστικές εκδηλώσεις

Τα σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης παύουν να λειτουργούν στις εξής ημερομηνίες (σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 201/98):

➤ Το Σάββατο και την Κυριακή

²³ Σαίτης Αθ. Χ. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Θεωρία και πράξη. Β' έκδοση, Αθήνα 2000.

- Την 28^η Οκτωβρίου (εθνική εορτή)
- Την 17^η Νοεμβρίου, όπου σε αυτήν την ημέρα πραγματοποιούνται εκδηλώσεις για την επέτειο του Πολυτεχνείου, τον αντιδικτατορικό αγώνα και την Εθνική Αντίσταση. Αυτό γίνεται σε όλα τα σχολεία όπου πραγματοποιείται μέσα στο πρωινό ωράριο εργασίας, κατά το οποίο συμμετέχει όλο το διδακτικό προσωπικό. Όταν η 17^η Νοεμβρίου συμπίπτει να πέσει Σάββατο ή Κυριακή, οι εκδηλώσεις μεταφέρονται μια ημέρα νωρίτερα, δηλαδή την Παρασκευή.
 - Η ημερομηνία που ξεκινά από τις 24 Δεκεμβρίου και διαρκεί έως τις 7 Ιανουαρίου είναι οι διακοπές των Χριστουγέννων.
 - Την 30^η Ιανουαρίου η οποία είναι η γιορτή των Τριών Ιεραρχών πραγματοποιείται εκκλησιασμός και ακολουθούν οι σχετικές εκδηλώσεις κατά τις οποίες συμμετέχει όλο το διδακτικό προσωπικό. Κατά την περίπτωση όπου αυτή η ημερομηνία συμπίπτει να πέσει Σάββατο ή Κυριακή, οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται μια ημέρα νωρίτερα, δηλαδή την Παρασκευή τις δυο πρώτες ώρες και το ζήτημα του εκκλησιασμού διευθετείται μετά από συμφωνία των υπεύθυνων του ιερού ναού (παράγραφος 9 του άρθρου 13 του Π.δ. 201/98).
 - Την Καθαρή Δευτέρα
 - Την 25^η Μαρτίου (εθνική εορτή)

Στο χρονικό διάστημα της 1^{ης} έως 10^{ης} Σεπτεμβρίου ακολουθούνται σε όλα τα Νηπιαγωγεία οι αναγκαίες προετοιμασίες προκειμένου την συγκεκριμένη ημέρα να ξεκινήσει απρόσκοπτα η απασχόληση των νηπίων. Η ώρα έναρξης της απασχόλησης των νηπίων σε όλη τη χώρα και σε όλα τα νηπιαγωγεία, δημόσια και ιδιωτικά ορίζεται η 09:00 π.μ. σε όλο το διδακτικό έτος. Ωστόσο, βάσει απόφασης του Π.Υ.Σ.Δ.Ε. δύναται να αλλάξει η ώρα απασχόλησης των νηπίων σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες.

Όσον αφορά τις διακοπές και τις μέρες αργίας, ρυθμίζονται βάσει των διατάξεων, όταν αναφέρονται στα θέματα αυτά και για τα Δημοτικά Σχολεία.

Η απασχόληση των νηπίων δύναται να παύσει για 15 ημέρες βάσει απόφασης του Νομάρχη για τους εξής σοβαρούς λόγους: α) λόγω επιδημικής νόσου, β) ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Υγειονομικού Επιθεωρητή ή Σχολιάτρου (όπου εάν εκείνοι για κάποιον λόγο απουσιάζουν τους αντικαθιστά ο Νομιάτρος) και γ) για λόγους έκτακτης ανάγκης, μετά από εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Κατά την περίπτωση όπου η διακοπή εργασίας των νηπίων διαρκεί περισσότερο από 15 ημέρες, ζητείται έγκριση από τον Υπουργό της Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2.5.5. Βιβλία

Τα επίσημα υπηρεσιακά βιβλία και έντυπα τα οποία ακολουθούνται σε κάθε νηπιαγωγείο είναι τα εξής:²⁴

1) Βιβλίο Μητρώου Νηπίων: Σε αυτό το βιβλίο γίνεται η πρώτη εγγραφή των νηπίων χωρίς να ξαναγίνει αυτή η διαδικασία κατά το δεύτερο έτος φοίτησης.

Σε αυτό το βιβλίο γίνεται εγγραφή των εξής στοιχείων: ο αύξοντας αριθμός του Βιβλίου Μητρώου Νηπίων (BMN), το επώνυμο, κύριο όνομα, το όνομα του πατρός, το όνομα της μητρός, η ιθαγένεια, το θρήσκευμα καθώς και η ημερομηνία εγγραφής και το έτος φοίτησης. Η ταξινόμηση εγγραφής τους στο BMN γίνεται κατ' αλφαβητική σειρά.

2) Βιβλίο ημερήσιας λειτουργίας του Νηπιαγωγείου.

3) Μητρώο προσωπικού το οποίο υπηρετεί στο Νηπιαγωγείο

4) Βιβλίο πράξεων της Διευθύντριας

5) Πρωτόκολλο

6) Πρωτόκολλο εμπιστευτικό

7) Βιβλίο βιβλιοθήκης. Σε αυτό το βιβλίο γίνεται καταχώρηση των βιβλίων τα οποία έρχονται στη βιβλιοθήκη του Νηπιαγωγείου

8) Βιβλίο υλικού του Νηπιαγωγείου και

9) Βιβλίο διεκπεραίωσης αλληλογραφίας.

2.5.6. Έντυπα

Τα έντυπα τα οποία χρειάζονται για τις υπηρεσιακές ανάγκες των Νηπιαγωγών είναι τα εξής: α) Δελτίο ατομικότητας νηπίων (καρτέλες) β) αναμνηστικοί τίτλοι φοίτησης (ενθύμια), γ) κάθε έντυπο το οποίο βάσει της κρίσης της Διευθύντριας του Νηπιαγωγείου θεωρείται απαραίτητο.

²⁴ Δερβίση Ν. Στέργιου. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Οργάνωση σχολείου και τάξης κατά την Εκπαιδευτική Νομοθεσία που ισχύει. Β' Έκδοση. Θεσσαλονίκη 1984.

Ο τύπος και οι διαστάσεις των υπηρεσιακών βιβλίων αποφασίζονται σύμφωνα με ειδικά υποδείγματα από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας. Αυτά θεωρούνται υποχρεωτικά πανομοιότυπα για όλα τα Νηπιαγωγεία, Δημόσια και Ιδιωτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

Οι παιδικοί σταθμοί επιδιώκουν να παρέχουν αγωγή και ασφαλή φροντίδα σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με σκοπό να τα βοηθήσουν να αναπτυχθούν ολόπλευρα (σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά). Αυτό υλοποιείται μέσα στα πλαίσια ενός θεσπισμένου προγράμματος το οποίο διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά, τις προδιαγραφές και τις ιδιότητες ούτως ώστε οι υπηρεσίες που παρέχονται στα νήπια να γίνεται με ποιότητα και αξιοπιστία.

3.1. Φοίτηση Νηπίων- εκδηλώσεις- εκδρομές νηπίων

Στο Νηπιαγωγείο γίνονται δεκτά να φοιτήσουν τα νήπια τα οποία γράφτηκαν κατά το χρόνο εγγραφών και πρέπει να φοιτούν τακτικά.²⁵

Για την κάθε ενδεχόμενη απουσία του νηπίου οι γονείς θα πρέπει να ειδοποιήσουν τη Διευθύντρια του Νηπιαγωγείου και παράλληλα σε περίπτωση αρρώστιας του παιδιού η οποία έχει διάρκεια πάνω από 5 ημέρες, να παρουσιάζουν τη σχετική ιατρική βεβαίωση. Σε διάφορες χώρες η διάρκεια φοίτησης και η ηλικία εισόδου και εξόδου διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία που το νήπιο ξεκινά την υποχρεωτική φοίτηση στη Δημοτική Εκπαίδευση. Από φυσιολογικής παιδαγωγικής και ψυχολογικής πλευράς η ηλικία μεταξύ 3,5 και 4 ετών χαρακτηρίζεται η σωστή και κατάλληλη για την φοίτηση του νηπίου στο σχολείο και η διετής διάρκεια φοίτησης επαρκής. Η κατά ελεύθερη βούληση φοίτηση εξάλλου η οποία συμβαίνει στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποδεικνύεται από τις σύγχρονες εκπαιδευτικές-ψυχολογικές αρχές της ωριμότητας και της εξατομίκευσης.

Οι εκδρομές έχουν ψυχαγωγική και μορφωτική μορφή. Είναι ημερήσιες και δεν δύναται να κρατήσουν περισσότερο από το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ημερήσια εργασία τους στο Νηπιαγωγείο. Σχεδιάζονται εκ των προτέρων από τους Νηπιαγωγούς, οι οποίοι έχουν και την ευθύνη να προσέχουν τα νήπια. Ωστόσο είναι εφικτό να βοηθούνται από ορισμένες μητέρες.

²⁵ Δερβίσης Στερ. (1984), Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης – Οργάνωση Σχολείου και Τάξης, Θεσσαλονίκη, Έκδοση 2^η, σελ. 119-120.

3.2. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου

Από το σχολικό έτος 1980-81 υιοθετήθηκε καινούριο αναλυτικό πρόγραμμα το οποίο εκπληρώνει τις σύγχρονες απαιτήσεις της Προσχολικής Αγωγής και βάσει αυτού καθορίζονται τα εξής:²⁶

1) ο γενικός σκοπός της Προσχολικής Αγωγής καθώς και οι ευρύτεροι στόχοι του Νηπιαγωγείου

2) τα γενικότερα πλαίσια της προσφερόμενης αγωγής του Νηπιαγωγείου

3) η δομή και οργάνωση της λειτουργίας του Νηπιαγωγείου καθώς και ο ρόλος και το έργο του νηπιαγωγού

4) το ημερήσιο πρόγραμμα εργασίας-απασχόλησης των νηπίων.

3.2.1. Το Ημερήσιο Πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων λειτουργεί βάσει της παρακάτω σειράς:

8:00-8:15	Προσέλευση νηπίων Αυθόρμητες δραστηριότητες στις γωνίες δραστηριοτήτων
8:00-9:00	Προσευχή
9:00-9:30	Συζήτηση - Ημερήσιος Προγραμματισμός δραστηριοτήτων
9:30-10:30	Ανάπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων
10:30-11:15	Πρόγευμα- Διάλειμμα
11:15-11:45	Ανάπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων
11:45-12:15	Συζήτηση Αξιολόγηση των ημερήσιων δραστηριοτήτων, προγραμματισμός της επόμενης ημέρας, προετοιμασία για αποχώρηση
12:15-12:30	Αποχώρηση των Νηπίων

²⁶ Δερβίσης Στερ. (1984), Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης – Οργάνωση Σχολείου και Τάξης, Θεσσαλονίκη, Έκδοση 2^η, σελ. 120.

Το διάλειμμα κανονίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες που έχει το κάθε νήπιο και όχι των μαθητών των Δημοτικών Σχολείων που ενδεχομένως συστεγάζονται.

Βασικό χαρακτηριστικό αυτής της ηλικίας είναι το παιχνίδι το οποίο θεωρείται ως ο κύριος παράγοντας που προσδιορίζει την αγωγή. Το Νηπιαγωγείο διεγείρει το ενδιαφέρον για μάθηση και παράλληλα διευρύνει τους ορίζοντες του νηπίου. Παράλληλα, στο Νηπιαγωγείο πρέπει να υπάρχει ελευθερία κινήσεων. Οι λόγοι οι οποίοι επιτρέπουν και κάνουν αναγκαία αυτήν την ήπια και χαλαρή αρχή έχουν ως αφετηρία την ιδιαιτερότητα της ηλικίας του νηπίου, την ατομικότητά του, το περιβάλλον στο οποίο γεννήθηκε και ζει και τέλος στις ικανότητες και την έφεσή του που πρέπει να βοηθήσουν το παιδί να τις εκδηλώσει.

3.3. Οργάνωση του χώρου και των δραστηριοτήτων στο Νηπιαγωγείο

Ο χώρος των νηπίων πρέπει να σχεδιαστεί με τρόπο που να αποτελείται από "γωνίες" ούτως ώστε η δομή και οργάνωσή του να εξυπηρετεί και να συμβάλλει στις πνευματικές, κινητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές ανάγκες των νηπίων και επιπλέον να απλοποιεί και να κάνει πιο εύκολη την ατομική και ομαδική δραστηριότητά τους. Το νήπιο θα πρέπει να μάθει να εντοπίζει τη θέση του μέσα στο χώρο, δηλαδή να βρίσκει τη σωστή κατεύθυνση του χώρου (νηπιαγωγείο). Πιο απλά, να γνωρίζει το κάθε σημείο του κτιρίου του νηπιαγωγείου καθώς και τις ιδιαιτερότητες και τη σημασία που έχει το κάθε σημείο. Παράλληλα να εκτιμά την οικονομία των υλικών και να σέβεται την τάξη.

3.3.1. Ο ρόλος του Νηπιαγωγού

Το έργο (ρόλος) του νηπιαγωγού είναι να προτρέπει τα νήπια όσον αφορά στις δραστηριότητες και απασχολήσεις τους, δίνοντας βάση στις ξεχωριστές ψυχοκοινωνικές ανάγκες και την διαφορετική προσωπικότητα του κάθε νηπίου.

Να έχει ως βασικό εργαλείο το παιχνίδι σε όλες τις εκδηλώσεις του, ψυχαγωγικό, μορφωτικό, επικοινωνιακό. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνει στο

ομαδικό, κοινωνικό παιχνίδι, να ενθαρρύνει την βούληση και παρόρμηση των νηπίων και την δημιουργική έκφραση.

Να προωθεί την γλωσσική τους μεταβολή-εξέλιξη διδάσκοντάς τα να συμμετέχουν ορθά στη συζήτηση.

Να ενισχύει την ανάπτυξη της αισθητικής καλλιέργειας μέσω της μουσικής, της λογοτεχνίας, της ζωγραφικής.

Να ενθαρρύνει τα νήπια να εξετάζουν με προσοχή και ενδιαφέρον το περιβάλλον, τη φύση, τα φαινόμενά της και τα ζώα αποκτώντας με αυτόν τον τρόπο εμπειρίες.

Τέλος, να μπορεί να ξυπνά στα νήπια διάφορα αισθήματα για τις αξίες της ζωής όπως την αγάπη για τις παραδόσεις, τα τοπικά έθιμα και τις γιορτές, βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο στη διατήρηση, στο σεβασμό και στη συνέχιση του πολιτισμού μας και της παράδοσής μας.

3.4. Το διδακτικό προσωπικό των Νηπιαγωγείων

Το διδακτικό προσωπικό των Νηπιαγωγείων αντιπροσωπεύει τον κλάδο των νηπιαγωγών της Α΄ κατηγορίας.

3.4.1. Η βασική εκπαίδευση των Νηπιαγωγών

Η εκπαίδευση των νηπιαγωγών και των δασκάλων του δημοτικού σχολείου παρέχονταν μέχρι τη δεκαετία του 1980 σε ανώτερες σχολές διετούς φοίτησης, δηλαδή τις Σχολές Νηπιαγωγών και τις Παιδαγωγικές Ακαδημίες. Αναβαθμίστηκε με νομοθετική ρύθμιση του 1982 σε τετράχρονη πανεπιστημιακού επιπέδου, με στόχο την επιστημονική κατάρτιση των λειτουργών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Ελλάδα ήταν μια από τις πρώτες χώρες που θέσπισαν αυτή την αλλαγή, μάλιστα σε μια στιγμή ευρύτερων μεταρρυθμίσεων της εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Η οργάνωση και η λειτουργία των παιδαγωγικών τμημάτων της χώρας καθορίζονται από το Νόμο 1268/82 (άρθρο 1, παράγραφος 2) καθώς και το Προεδρικό Διάταγμα 320/83 (άρθρο 2). Εκεί ως αποστολή τους ορίζεται: α) να καλλιεργούν και να προάγουν τις παιδαγωγικές επιστήμες μέσω της ακαδημαϊκής και εφαρμοσμένης διδασκαλίας και έρευνας, β) να παρέχουν στους/στις πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την

επιστημονική και επαγγελματική τους δραστηριότητα, γ) να συμβάλλουν στην εξύψωση του επιπέδου και στην κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της εκπαίδευσης σε ζητήματα παιδαγωγικής, δ) να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων γενικότερα.

Τα πρώτα πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα ιδρύθηκαν στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Ιωαννίνων, Θράκης και Κρήτης. Η οργάνωση όμως και η έναρξη της λειτουργίας τους πραγματοποιήθηκαν σταδιακά, αρχίζοντας από το έτος 1984-1985. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών άρχισε να λειτουργεί το 1987-1988 και οι πρώτοι φοιτητές/τριες αποφοίτησαν το 1991. Το φθινόπωρο του 1997 μετονομάστηκε σε Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (Τ.Ε.Α.Π.Η.).

Οι βαθμοί των νηπιαγωγών καθορίζονται ως εξής:

- Διευθύντρια Α΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 8
- Διευθύντρια Β΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 7
- Διευθύντρια Α΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 5-6
- Διευθύντρια Α΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 2-4

Ο εισαγωγικός βαθμός της νηπιαγωγού καθορίζεται βάσει του μισθολογικού κλιμακίου 2.

Στην καινούρια διοριζόμενη με μισθολογικό κλιμάκιο 2 νηπιαγωγό δίδεται, ύστερα από διετή επιτυχημένη υπηρεσία, αποδοχές μισθολογικού κλιμακίου 3 και μετά τριετία, κάτω από τις ίδιες προϋποθέσεις, αποδοχές μισθολογικού κλιμακίου 4.

Όσον αφορά στην προαγωγή στο βαθμό νηπιαγωγού Α΄ με μισθολογική κλίμακα 5 είναι απαραίτητη πενταετής υπηρεσία στο βαθμό νηπιαγωγών και τριετής με μισθολογικό κλιμάκιο 4. Μετά την τριετή ευδόκιμη υπηρεσία στη νηπιαγωγό Α΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 5 δίδονται αποδοχές μισθολογικού κλιμακίου 6.

Όσον αφορά στην προαγωγή στο βαθμό Διευθύντριας Β΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 7 είναι απαραίτητη η εξαετής υπηρεσία στο βαθμό νηπιαγωγών Α΄ και τριετής με μισθολογικό κλιμάκιο 6.

Όσον αφορά στην προαγωγή στο βαθμό Διευθύντριας Α΄ με μισθολογικό κλιμάκιο 8 είναι απαραίτητη η τριετής υπηρεσία στο βαθμό Διευθύντριας Α΄ και τριετής με μισθολογικό κλιμάκιο 7.

Τέλος, στους νηπιαγωγούς οι οποίοι συμπληρώνουν εξαετή υπηρεσία με μισθολογική κλίμακα 4 και δεν προάγονται εξαιτίας έλλειψης κενών οργανικών θέσεων, δίδονται αποδοχές μισθολογικής κλίμακας 5.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της παρούσας μελέτης θα χρησιμοποιηθεί η ποσοτική ανάλυση. Στο μέρος αυτό περιγράφεται η μέθοδος η οποία ακολουθήθηκε προκειμένου να διεξαχθεί η ποσοτική έρευνα και να συγκεντρωθούν τα προς ανάλυση στοιχεία. Συγκεκριμένα, περιγράφεται η διαδικασία της δειγματοληψίας και τα έξι στάδια της.

Δειγματοληψία

Μεγάλο ρόλο στην επιτυχία της έρευνας παίζει η διαδικασία της δειγματοληψίας. Η διαδικασία αυτή ολοκληρώθηκε σε 6 στάδια.

Στάδιο 1 (Ορισμός Πληθυσμού)

Ο πληθυσμός αποτελείται από όλους τους δυνητικούς ερωτώμενους οι οποίοι θεωρούνται κατάλληλοι για να συμμετάσχουν στην έρευνα. Ο πληθυσμός ορίζεται από τέσσερις παραμέτρους: το στοιχείο (element), την μονάδα δειγματοληψίας (sampling unit), την έκταση (extent) και το χρόνο (time).

Στην προκειμένη έρευνα ο πληθυσμός μπορεί να οριστεί ως εξής:

Στοιχείο: Οι γονείς-πελάτες του κάθε νηπιαγωγείου,

Μονάδα δειγματοληψίας: το κάθε νηπιαγωγείο,

Έκταση: τα νηπιαγωγεία.

Χρόνος: κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 30 Σεπτεμβρίου 2008.

Στάδιο 2 (Προσδιορισμός Πλαισίου Δείγματος)

Το πλαίσιο δείγματος (sampling frame) είναι οι κατάλογοι εκείνοι που περιλαμβάνουν όλους τους δυνητικούς ερωτώμενους από όπου θα επιλεγεί το δείγμα. Στη συγκεκριμένη μελέτη το πλαίσιο δείγματος αποτέλεσαν οι καταστάσεις των γονέων-πελατών του κάθε νηπιαγωγείου.

Στάδιο 3 (Καθορισμός Μονάδας Δειγματοληψίας)

Η μονάδα δειγματοληψίας είναι η βασική μονάδα (π.χ νοικοκυριό, επιχείρηση, οργανισμός) που περιέχει τα δεδομένα (δηλ. τους δυνητικούς ερωτώμενους) του πληθυσμού, από όπου θα ληφθεί το δείγμα. Στη συγκεκριμένη έρευνα, η μονάδα δειγματοληψίας είναι το κάθε νηπιαγωγείο.

Στάδιο 4 (Επιλογή Μεθόδου Δειγματοληψίας)

Η μέθοδος της δειγματοληψίας αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο θα γίνει η επιλογή των δεδομένων του πληθυσμού που θα αποτελούν το δείγμα. Στη συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκε απλό τυχαίο δείγμα, δηλαδή κάθε στοιχείο του πληθυσμού έχει γνωστή και ίση πιθανότητα να επιλεγεί στο δείγμα. Για την επιλογή των μελών του δείγματος χρησιμοποιήθηκαν πίνακες τυχαίων αριθμών οι οποίοι αντιστοιχούσαν στα μέλη του πληθυσμού των γονιών οι οποίοι αποτέλεσαν το δείγμα.

Στάδιο 5 (Καθορισμός Μεγέθους Δείγματος)

Ένα αναπόσπαστο κομμάτι της απλής τυχαίας δειγματοληψίας είναι ο καθορισμός του μεγέθους του δείγματος που πρέπει να χρησιμοποιηθεί. Η αντίληψη που συνήθως επικρατεί είναι ότι το δείγμα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν μεγαλύτερο ώστε τα αποτελέσματα μιας έρευνας να είναι αξιόπιστα. Δυστυχώς η αντίληψη αυτή δεν είναι απόλυτα σωστή. Το μέγεθος ενός δείγματος επηρεάζεται από παράγοντες όπως οι στόχοι της έρευνας, οι χρονικοί περιορισμοί, το κόστος και οι τεχνικές ανάλυσης που θα χρησιμοποιηθούν. Στη συγκεκριμένη μελέτη χρησιμοποιήθηκε δείγμα 70 ατόμων. Από αυτούς, στην έρευνα συμμετείχαν τελικά 63 καθώς επτά αρνήθηκαν να απαντήσουν.

Στάδιο 6 (Εκτέλεση)

Το τελευταίο αυτό στάδιο στη διαδικασία της δειγματοληψίας περιλαμβάνει ουσιαστικά τη συλλογή των δεδομένων. Η τελευταία πραγματοποιήθηκε με τη διανομή κατάλληλα σχεδιασμένου ερωτηματολογίου στους επιλεγμένους (βάσει δείγματος) γονείς των παιδιών.

Δομή ερωτηματολογίου

Στο πρώτο μέρος χρησιμοποιούνται ερωτήσεις κλειστού τύπου που αναφέρονται σε προσωπικά στοιχεία, όπως: φύλο, οικογενειακή κατάσταση, υπηκοότητα, επάγγελμα, μορφωτικό επίπεδο, περιοχή διαμονής και μηνιαίο εισόδημα αλλά και ανοικτού τύπου, όπως η ηλικία.

Στο δεύτερο μέρος υπάρχουν ερωτήσεις τόσο ανοικτού όσο και κλειστού τύπου οι οποίες εξετάζουν τη μορφή του νηπιαγωγείου (δημόσιο, ιδιωτικό) και το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι ερωτώμενοι από αυτό.

Γενικά, προσέξαμε ώστε οι ερωτήσεις να μην προσανατολίζουν προς μία επιθυμητή απάντηση ή να έχουν αμφισημίες. Είναι απλές και απεριττές. Επίσης είναι εύκολες, με πληρότητα και σαφήνεια, ακρίβεια για να είναι κατανοητές και με όσον το δυνατό ουδέτερη διατύπωση ώστε να μη διαφαίνεται η αξιολογική κρίση και θέση της συντάκτριας-ερευνήτριας. Αποφεύχθηκαν οι σύνθετες ερωτήσεις και όπου υπήρξε ανάγκη σύνθετης ερώτησης επιμερίστηκε σε περισσότερα θέματα-σκέλη όπως οι ερωτήσεις 14, 18, 19, 20, 21 και 22.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε με προσωπική συνέντευξη. Η συνέντευξη είχε προγραμματιστεί προηγουμένως με τηλεφωνική επικοινωνία ώστε ο συμμετέχων και η ερευνήτρια να συναντηθούν στο νηπιαγωγείο.

Αδυναμίες της μεθόδου

- Το δείγμα είναι ένας μικρόκοσμος του πληθυσμού από τον οποίο προέρχεται. Παρόλα αυτά, ακόμα και η πιο εξειξητημένη μέθοδος δειγματοληψίας θα περιέχει κάποιο είδος σφάλματος. Αυτό που επιτυγχάνεται με την απλή τυχαία δειγματοληψία είναι να ελέγχουμε και να εκτιμούμε το δειγματοληπτικό σφάλμα.

- Λάθος απαντήσεις από τους ερωτώμενους. Αυτό αποτελεί πάντα μια μόνιμη πηγή μεροληψίας. Ωστόσο, η προσωπική συνέντευξη επιτρέπει τη διευκρίνιση διαφορούμενων ή μη κατανοητών ερωτήσεων καθώς η ερευνήτρια είναι παρούσα.

- Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας δεν μπορούν να γενικευθούν για άλλους πληθυσμούς εκτός του συγκεκριμένου.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Μετά τη συγκέντρωση των πρωτογενών δεδομένων με τη χρήση ερωτηματολογίων, μπορούμε να προχωρήσουμε στην ανάλυσή τους. Τα στοιχεία αυτά όμως δεν ήταν διαθέσιμα για άμεση ανάλυση. Αντίθετα, ήταν απαραίτητο να υποστούν πρώτα κάποια επεξεργασία.

Κωδικοποίηση

Η κωδικοποίηση αφορά τη διαδικασία με την οποία τα δεδομένα ταξινομούνται σε κατηγορίες. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται σύμβολα, συνήθως αριθμοί, που μπορούν να ταξινομηθούν και να αναλυθούν.

Το πρώτο βήμα στην κωδικοποίηση ήταν ο καθορισμός των κατηγοριών στις οποίες θα τοποθετούνταν οι απαντήσεις. Στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας κωδικοποίησης έπρεπε σε κάθε κατηγορία να δοθεί μια αριθμητική τιμή. Για παράδειγμα, στην ερώτηση για το φύλο του ερωτώμενου, αυτοί που δήλωναν «άνδρας» πήραν τιμή «1», ενώ εκείνοι που δήλωναν «γυναίκα» πήραν τιμή «2». Φυσικά οι αριθμοί θα μπορούσαν να αντιστραφούν για τα δύο φύλα.

Στη συνέχεια τα κωδικοποιημένα στοιχεία περάστηκαν στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS (Statistical Package for Social Sciences) το οποίο έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται μεγάλο όγκο δεδομένων και να εκτελεί πολύπλοκους υπολογισμούς.

Ανάλυση δεδομένων

Η ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από την κωδικοποίηση των απαντήσεων των ερωτηματολογίων, πραγματοποιήθηκε με δύο τρόπους:

A) Συχνότητες / ποσοστά

Η ανάλυση αυτή αποσκοπούσε στην ταξινόμηση και συμπύκνωση των δεδομένων. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατή η καλύτερη περιγραφή των χαρακτηριστικών, μεγεθών της έρευνας. Τα τελευταία απεικονίστηκαν με τη

βοήθεια κατάλληλων πινάκων και γραφημάτων (ραβδογράμματα, κυκλικά διαγράμματα).

B) Μέτρα κεντρικής τάσης, διασποράς

Για την καλύτερη σύγκριση μεταξύ διαφόρων μεγεθών υπολογίστηκαν ορισμένες βασικές στατιστικές μετρήσεις όπως ο μέσος όρος και η τυπική απόκλιση, οι οποίες επίσης πνακοποιήθηκαν. Το συγκεκριμένο είδος ανάλυσης χρησιμοποιήθηκε μόνο για την εξέταση της ηλικίας των ερωτηθέντων.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τα παραπάνω είδη αναλύσεων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης των ερωτηματολογίων όπως αυτά απαντήθηκαν από αυτούς που συμμετείχαν στην έρευνα. Για την παραγωγή των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS 16.0.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ηλικία

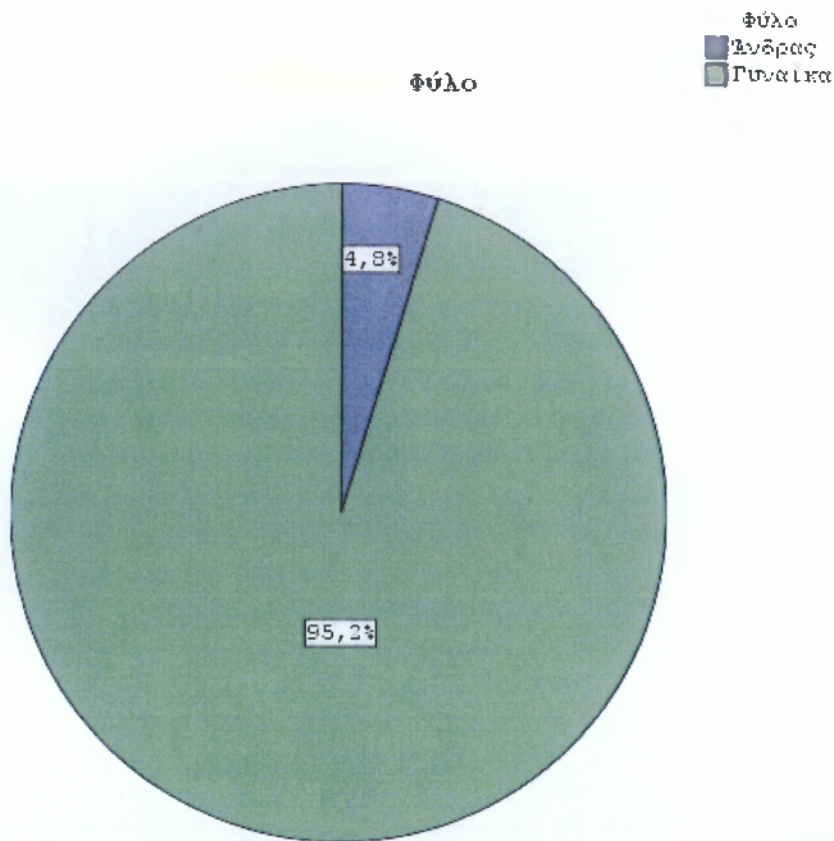
Όπως προκύπτει από τον επόμενο πίνακα, η μέση ηλικία των ερωτηθέντων ήταν 30,6 έτη.

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Ποιά είναι η ηλικία σας;	63	30,60	6,259

Φύλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Άνδρας	3	4,8	4,8	4,8
	Γυναίκα	59	93,7	95,2	100,0
	Total	62	98,4	100,0	
Missing	System	1	1,6		
Total		63	100,0		

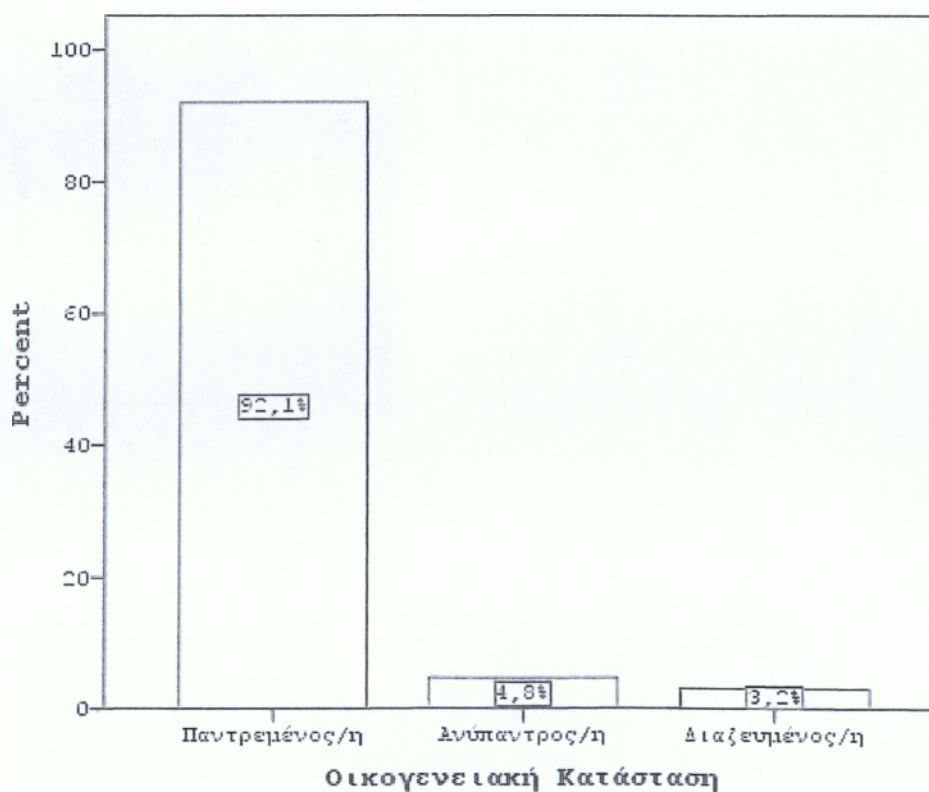
Όπως προκύπτει από το ανωτέρω γράφημα η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (95,2%) ήταν γυναίκες, ενώ μόνο 4,8% ήταν άνδρες.

Οικογενειακή Κατάσταση

Οικογενειακή Κατάσταση

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Παντρεμένος/η	58	92,1	92,1	92,1
	Ανύπαντρος/η	3	4,8	4,8	96,8
	Διαζευγμένος/η	2	3,2	3,2	100,0
	Total	63	100,0	100,0	

Οικογενειακή Κατάσταση

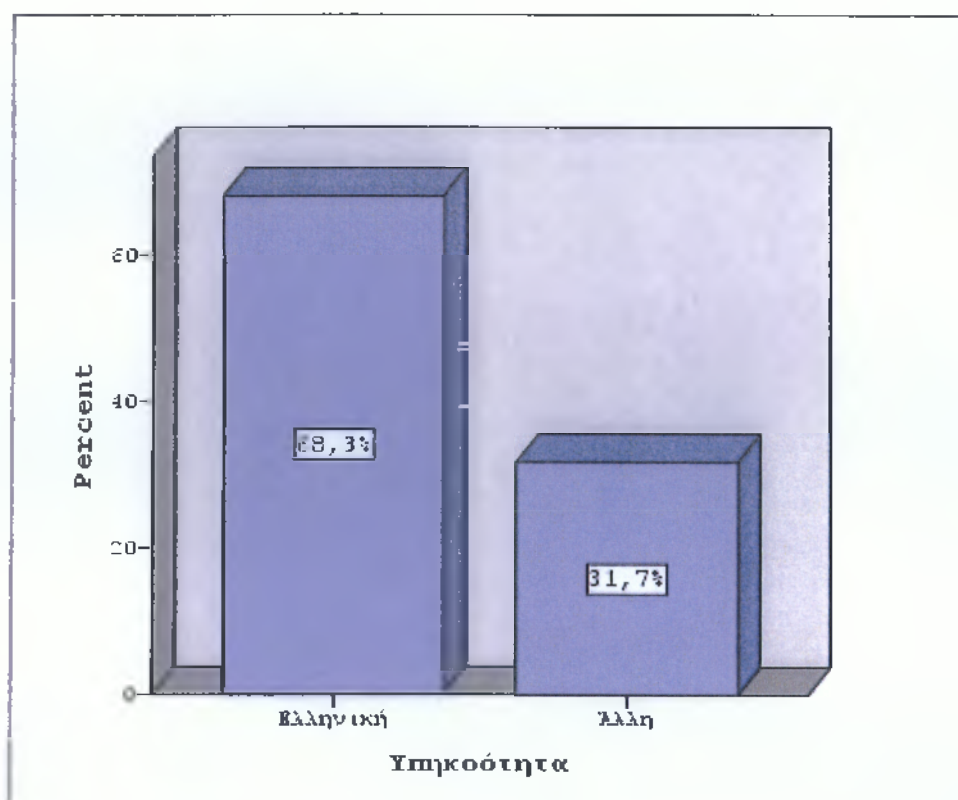
Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων, συμπεραίνουμε ότι στην πλειοψηφία τους είναι παντρεμένοι (92,1%). Το ποσοστό των ανύπαντρων είναι 4,8% ενώ των διαζευγμένων 3,2%.

Υπηκοότητα

Υπηκοότητα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ελληνική	43	68,3	68,3	68,3
	Άλλη	20	31,7	31,7	100,0
	Total	63	100,0	100,0	

Υπηκοότητα

Συμπεραίνουμε από τα παραπάνω ότι το 68,3% αυτών που συμμετείχαν στη μελέτη είχαν ελληνική υπηκοότητα ενώ το 31,7% άλλη.

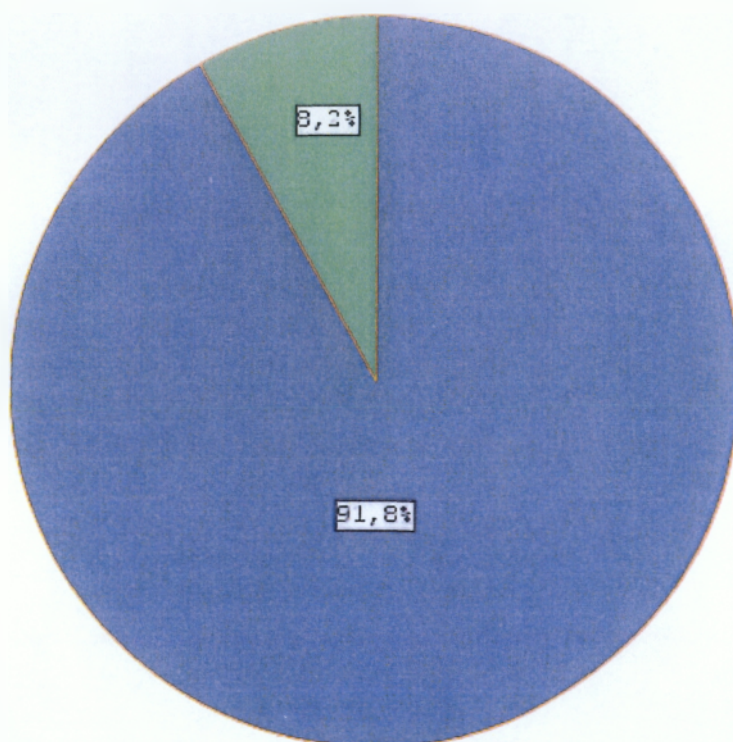
Περιοχή διαμονής

Περιοχή διαμονής

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Αστική	56	88,9	91,8	91,8
	Ημιαστική	5	7,9	8,2	100,0
	Total	61	96,8	100,0	
Missing	System	2	3,2		
Total		63	100,0		

Περιοχή διαμονής

Περιοχή διαμονής
■ Αστική
■ Ημιαστική

Από την παραπάνω ανάλυση προκύπτει ότι 91,8% των ερωτηθέντων διαμένει σε αστική περιοχή ενώ το 8,2% σε ημιαστική.

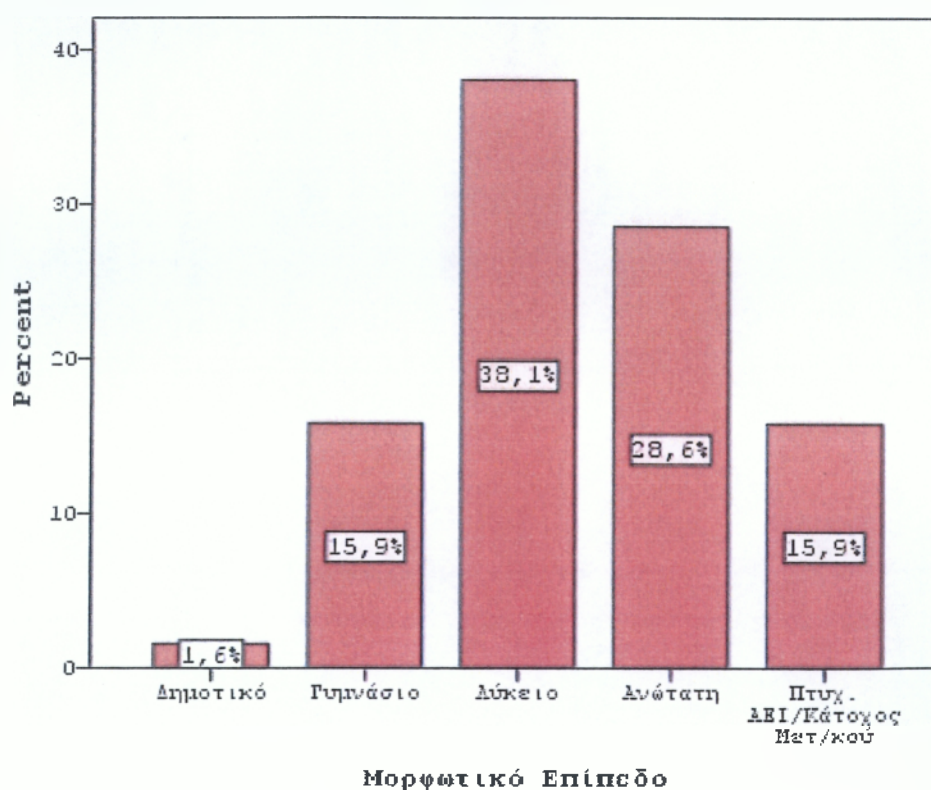
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΘΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Μορφωτικό Επίπεδο

Μορφωτικό Επίπεδο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δημοτικό	1	1,6	1,6	1,6
Γυμνάσιο	10	15,9	15,9	17,5
Λύκειο	24	38,1	38,1	55,6
Ανώτατη	18	28,6	28,6	84,1
Πτυχ. ΔΕΠ/Κάτοχος Μετ/κού	10	15,9	15,9	100,0
Total	63	100,0	100,0	

Μορφωτικό Επίπεδο

Σε ότι αφορά το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων, το 38,1% είναι απόφοιτοι Λυκείου, το 28,6% πτυχιούχοι, ενώ ποσοστό 15,9% έχουν και μεταπτυχιακό τίτλο.

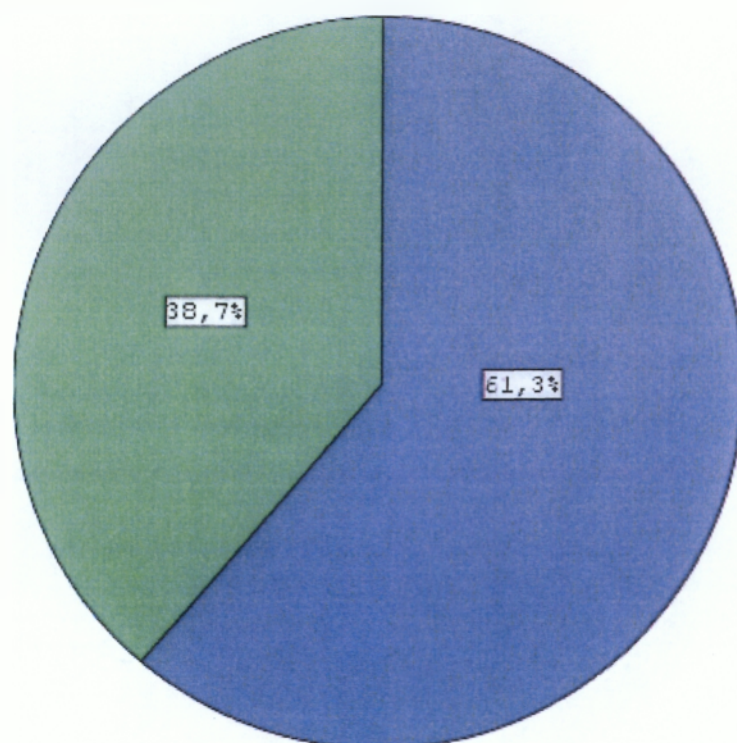
Ασκείτε μισθωτή εργασία;

Ασκείτε μισθωτή εργασία;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	38	60,3	61,3	61,3
	Όχι	24	38,1	38,7	100,0
	Total	62	98,4	100,0	
Missing	System	1	1,6		
Total		63	100,0		

Ασκείτε μισθωτή εργασία;

Ασκείτε
μισθωτή
εργασία;
■ Ναι
■ Όχι

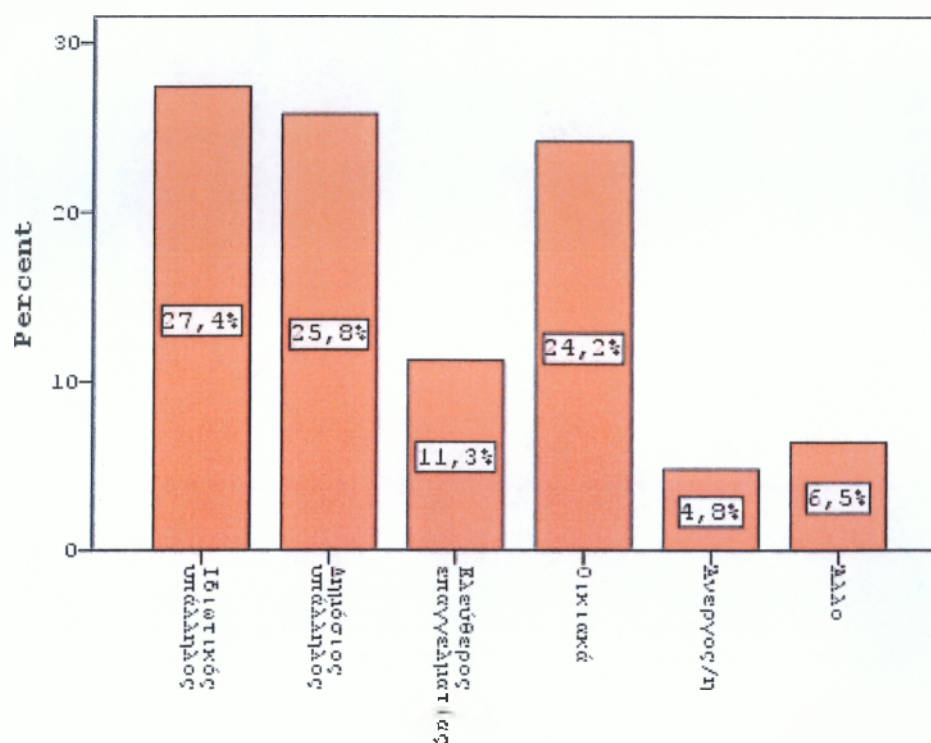
Το ποσοστό εκείνων που ασκούν μισθωτή εργασία ανέρχεται σε 61,3% ενώ το ποσοστό εκείνων με άλλη σχέση εργασίας είναι 38,7%.

Ποιο είναι το επάγγελμά σας;

Ποιο συγκεκριμένα είναι το επάγγελμά σας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ιδιωτικός υπάλληλος	17	27,0	27,4	27,4
	Δημόσιος υπάλληλος	16	25,4	25,8	53,2
	Ελεύθερος επαγγελματίας	7	11,1	11,3	64,5
	Οικιακά	15	23,8	24,2	88,7
	Άνεργος/η	3	4,8	4,8	93,5
	Άλλο	4	6,3	6,5	100,0
	Total		62	98,4	100,0
Missing	System	1	1,6		
Total		63	100,0		

Ποιο συγκεκριμένα είναι το επάγγελμά σας;

Ποιο συγκεκριμένα είναι το επάγγελμά σας;

Από την προηγούμενη ανάλυση συμπεραίνουμε ότι το 27,4% των ερωτηθέντων εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, το 25,8% στο δημόσιο ενώ το 24,2% ασχολούνται με τα οικιακά. Το ποσοστό των ανέργων ανέρχεται σε 4,8%.

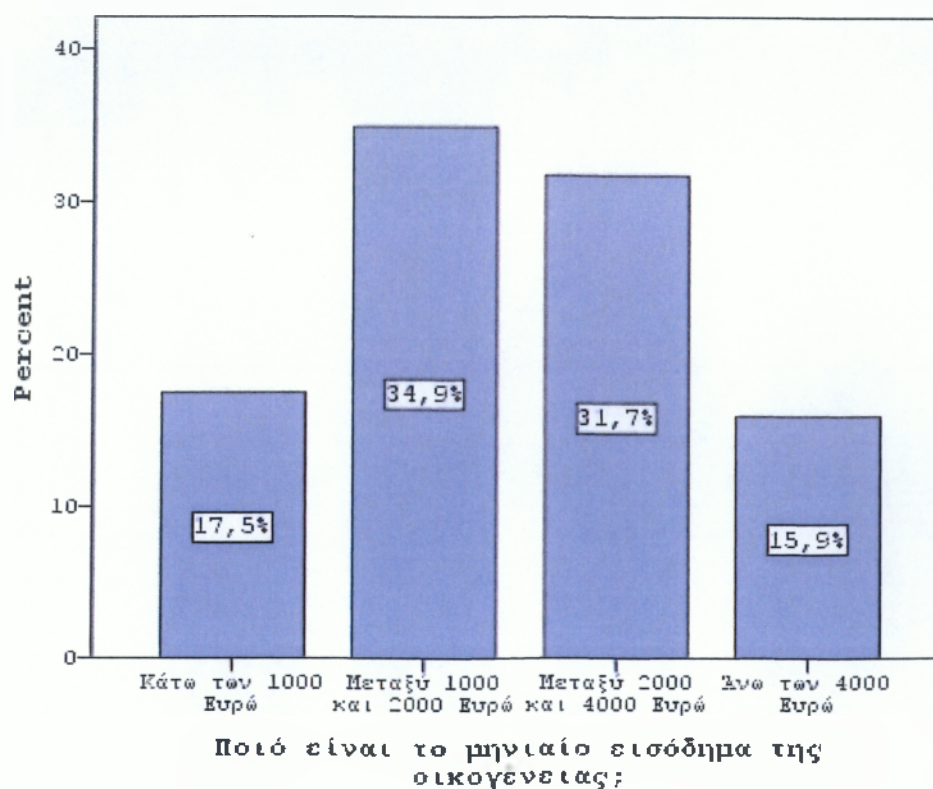
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Μηνιαίο εισόδημα της οικογένειας

Ποιά είναι το μηνιαίο εισόδημα της οικογένειας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Κάτω των 1000 Ευρώ	11	17,5	17,5	17,5
	Μεταξύ 1000 και 2000 Ευρώ	22	34,9	34,9	52,4
	Μεταξύ 2000 και 4000 Ευρώ	20	31,7	31,7	84,1
	Άνω των 4000 Ευρώ	10	15,9	15,9	100,0
	Total	63	100,0	100,0	

Ποιά είναι το μηνιαίο εισόδημα της οικογένειας;

Από το γράφημα και τον αντίστοιχο πίνακα, συμπεραίνουμε ότι το 34,9% αυτών που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν μηνιαίο εισόδημα μεταξύ χιλίων και δύο χιλιάδων Ευρώ. Ακολουθούν όσοι έχουν μηνιαίο εισόδημα μεταξύ δύο χιλιάδων και τεσσάρων χιλιάδων Ευρώ (ποσοστό 31,7%), ενώ εισόδημα μικρότερο των χιλίων Ευρώ το μήνα έχει το 17,5% των ερωτηθέντων.

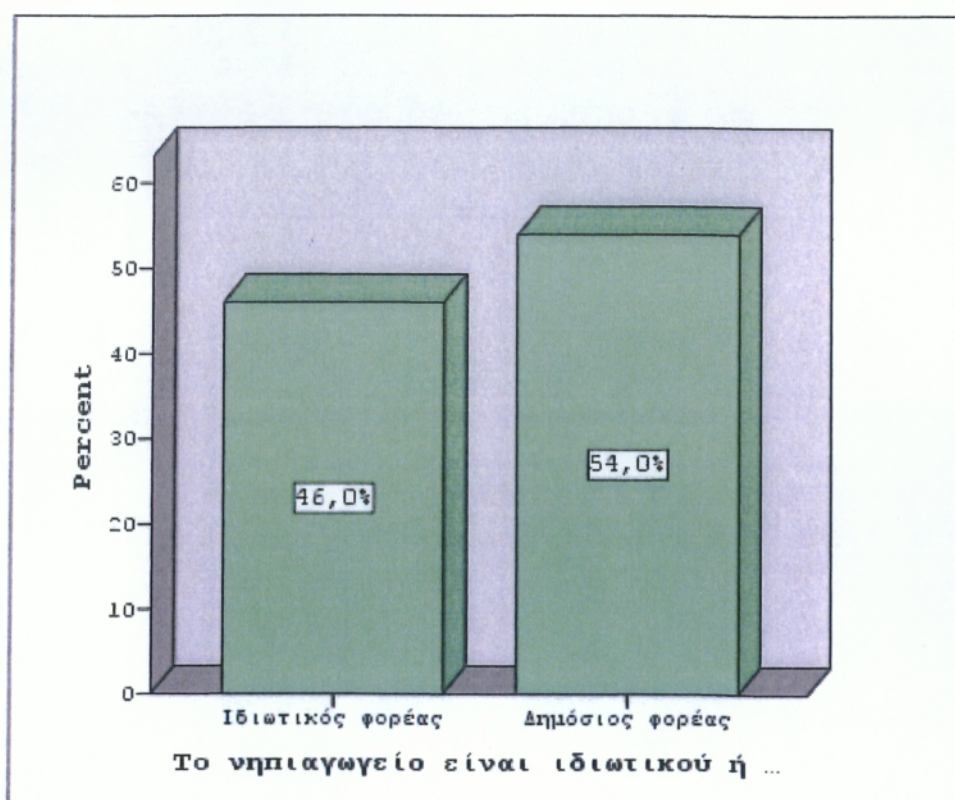
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

Το νηπιαγωγείο είναι ιδιωτικό ή δημόσιου φορέα;

Το νηπιαγωγείο είναι ιδιωτικού ή δημόσιου φορέα;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ιδιωτικός φορέας	29	46,0	46,0	46,0
	Δημόσιος φορέας	34	54,0	54,0	100,0
	Total	63	100,0	100,0	

Το νηπιαγωγείο είναι ιδιωτικού ή δημόσιου φορέα;

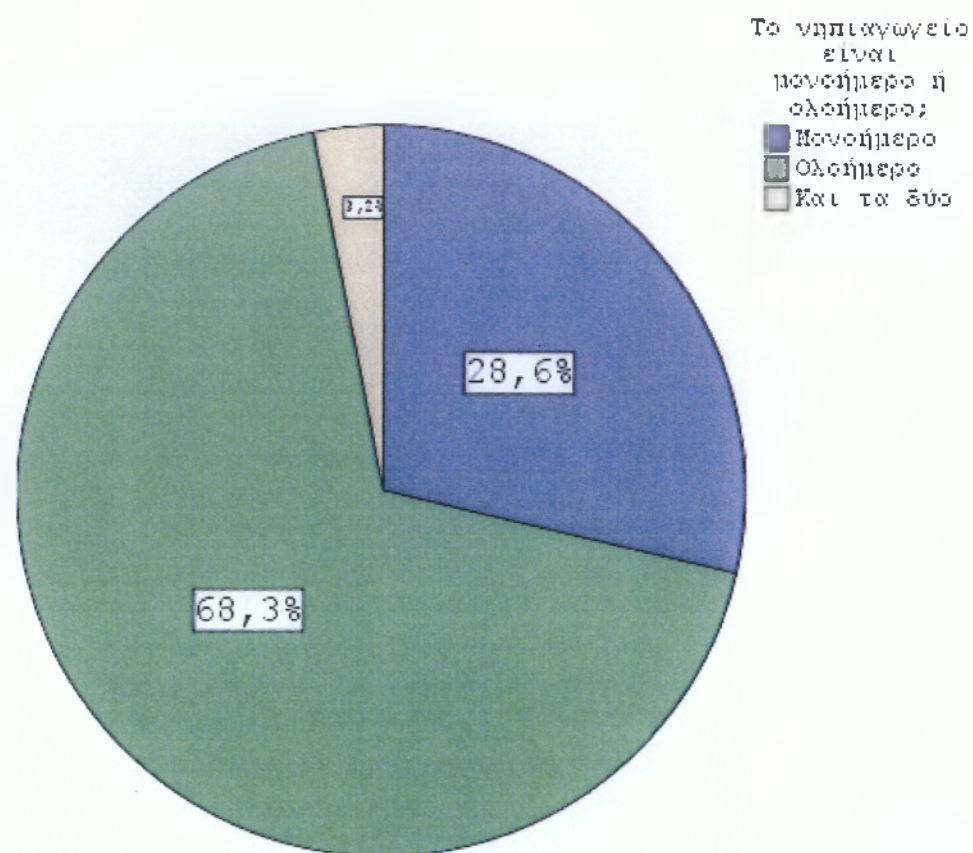

Βάσει του ανωτέρω γραφήματος και πίνακα, το 54% των νηπιαγωγείων είναι δημόσια, ενώ το 46% ιδιωτικά.

Το νηπιαγωγείο είναι μονοήμερο ή ολοήμερο;

Το νηπιαγωγείο είναι μονοήμερο ή ολοήμερο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Μονοήμερο	18	28,6	28,6	28,6
	Ολοήμερο	43	68,3	68,3	96,8
	Και τα δύο	2	3,2	3,2	100,0
Total		63	100,0	100,0	

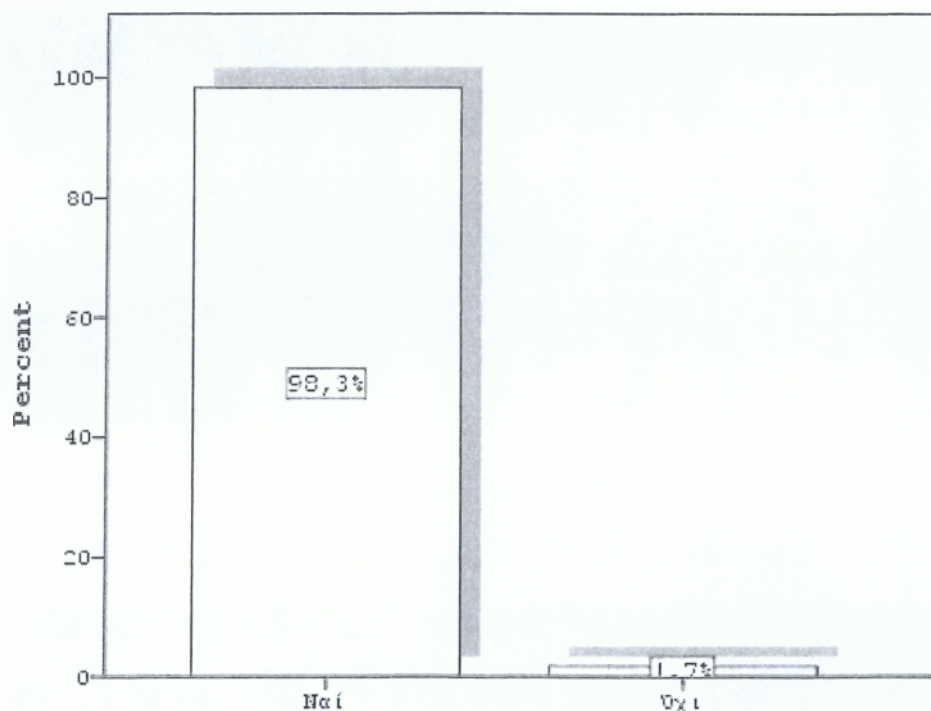
Όπως προκύπτει από τα παραπάνω αποτελέσματα, το 68,3% των νηπιαγωγείων είναι ολοήμερα, ενώ το 28,6% μονοήμερα.

Σε συσχέτιση με το επάγγελμά σας, σας εξυπηρετεί το ωράριο λειτουργίας του Ν.Σ.;

Σε συσχέτιση με το επάγγελμά σας σας εξυπηρετεί το ωράριο λειτουργίας του Ν.Σ.;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	58	92,1	98,3	98,3
	Όχι	1	1,6	1,7	100,0
	Total	59	93,7	100,0	
Missing	System	4	6,3		
Total		63	100,0		

Σε συσχέτιση με το επάγγελμά σας σας εξυπηρετεί το ωράριο λειτουργίας του Ν.Σ.;

Σε συσχέτιση με το επάγγελμά σας σας εξυπηρετεί το ωράριο λειτουργίας του Ν.Σ.;

Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες (ποσοστό 98,3%) απάντησαν πως - σε σχέση με το επάγγελμά τους - τους εξυπηρετεί το ωράριο λειτουργίας του Ν.Σ.

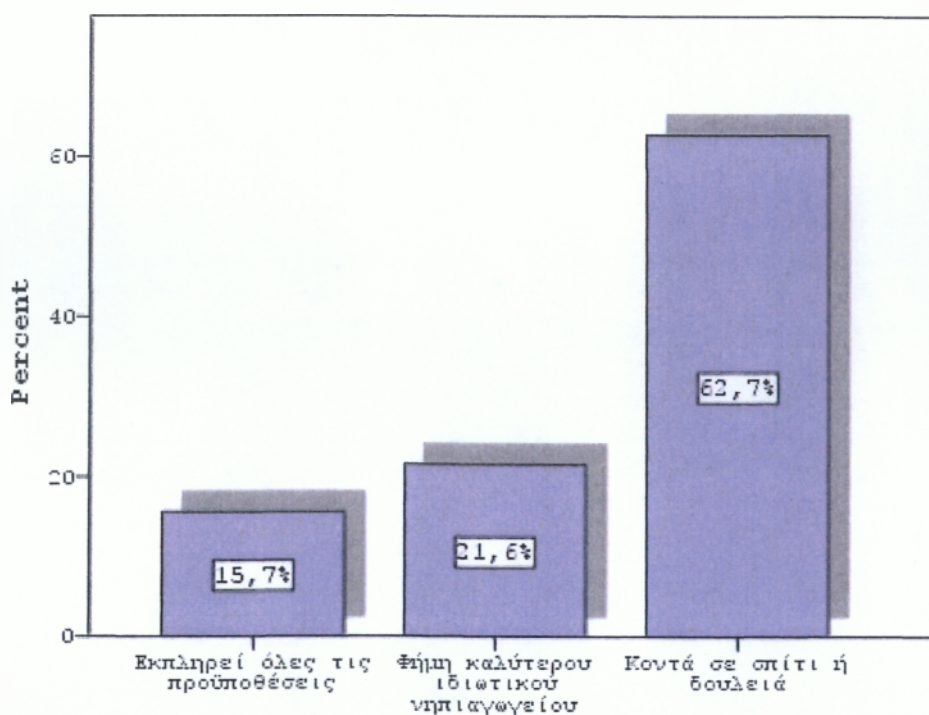
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Για ποιους λόγους επιλέξατε το συγκεκριμένο νηπιαγωγείο;

Για ποιους λόγους επιλέξατε το συγκεκριμένο νηπιαγωγείο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Εκπληρεί όλες τις προϋποθέσεις	8	12,7	15,7	15,7
	Φήμη καλύτερου ιδιωτικού νηπιαγωγείου	11	17,5	21,6	37,3
	Κοντά σε σπίτι ή δουλειά	32	50,8	62,7	100,0
	Total	51	81,0	100,0	
Missing	System	12	19,0		
Total		63	100,0		

Για ποιους λόγους επιλέξατε το συγκεκριμένο νηπιαγωγείο;

Για ποιους λόγους επιλέξατε το συγκεκριμένο νηπιαγωγείο;

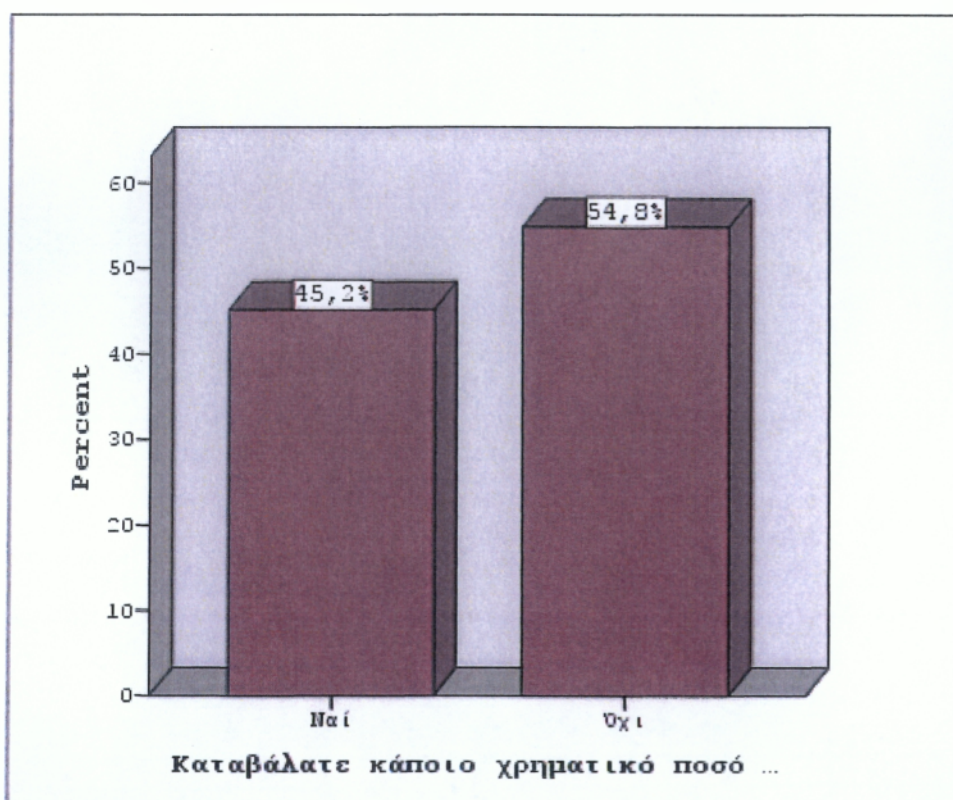
Ο πρώτος λόγος επιλογής του συγκεκριμένου νηπιαγωγείου, είναι πως είναι κοντά στη δουλειά ή στο σπίτι (62,7%). Ακολουθεί με ποσοστό 21,6% η φήμη του νηπιαγωγείου. Η εκπλήρωση όλων των προϋποθέσεων είναι ο τρίτος λόγος με ποσοστό 15,7%.

Καταβάλατε κάποιο χρηματικό ποσό κατά την εγγραφή του παιδιού σας στο νηπιαγωγείο;

Καταβάλατε κάποιο χρηματικό ποσό κατά την εγγραφή του παιδιού σας στο νηπιαγωγείο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	28	44,4	45,2	45,2
	Όχι	34	54,0	54,8	100,0
	Total	62	98,4	100,0	
Missing	System	1	1,6		
Total		63	100,0		

Καταβάλατε κάποιο χρηματικό ποσό κατά την εγγραφή του παιδιού σας στο νηπιαγωγείο;

Όπως προκύπτει από το ανωτέρω διάγραμμα και πίνακα, το 54,8% των ερωτηθέντων δεν κατέβαλαν χρήματα κατά την εγγραφή του παιδιού τους στο νηπιαγωγείο. Αντιθέτως, το 45,2% έδωσαν χρήματα κατά την εγγραφή.

Αν ναι, για ποιο λόγο;

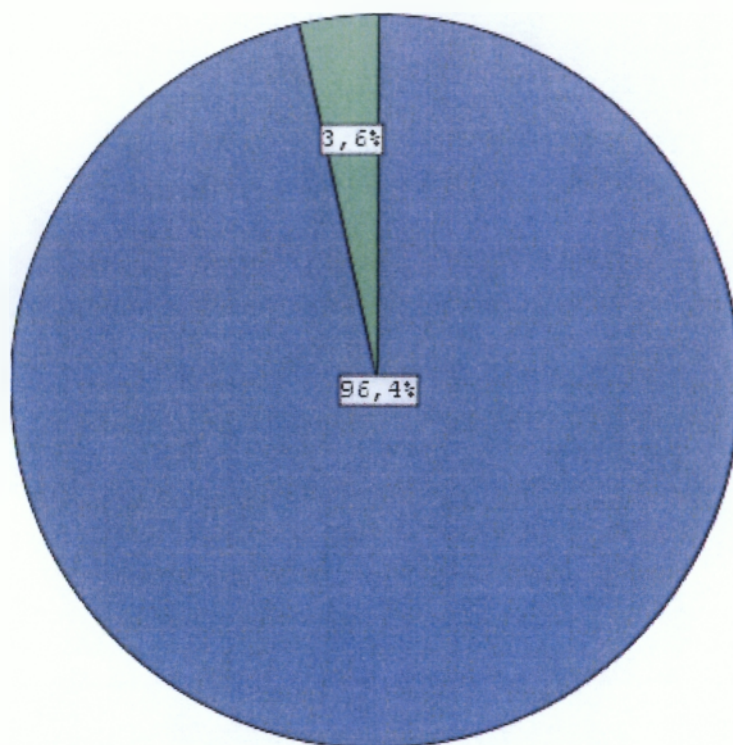
Αν ναι, για ποιο λόγο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Εγγραφή (150 Ευρώ)	27	96,4	96,4	96,4
	Εγγραφή (150 Ευρώ)+μήνας	1	3,6	3,6	100,0
	Total	28	100,0	100,0	

Αν ναι, για ποιο λόγο;

Αν ναι, για ποιο λόγο;

- Εγγραφή (150 Ευρώ)
- Εγγραφή (150 Ευρώ)+μήνας

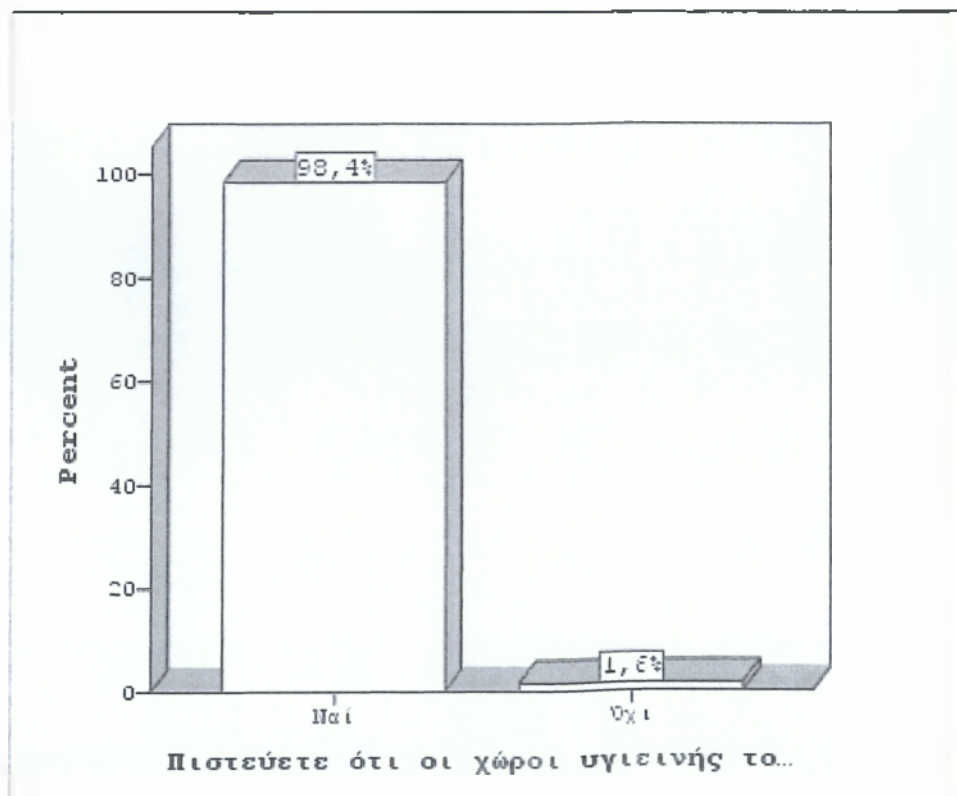
Όπως φαίνεται από τα προηγούμενα, η συντριπτική πλειοψηφία (96,4%) αυτών που πλήρωσαν κάποιο ποσό κατά την εγγραφή του παιδιού τους στο νηπιαγωγείο, κατέβαλαν μόνο το ποσό της εγγραφής (150 Ευρώ).

Πιστεύετε ότι οι χώροι υγιεινής του νηπιαγωγείου καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των παιδιών;

Πιστεύετε ότι οι χώροι υγιεινής του νηπιαγωγείου καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των παιδιών;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	62	98,4	98,4	98,4
	Όχι	1	1,6	1,6	100,0
	Total	63	100,0	100,0	

Πιστεύετε ότι οι χώροι υγιεινής του νηπιαγωγείου καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των παιδιών;

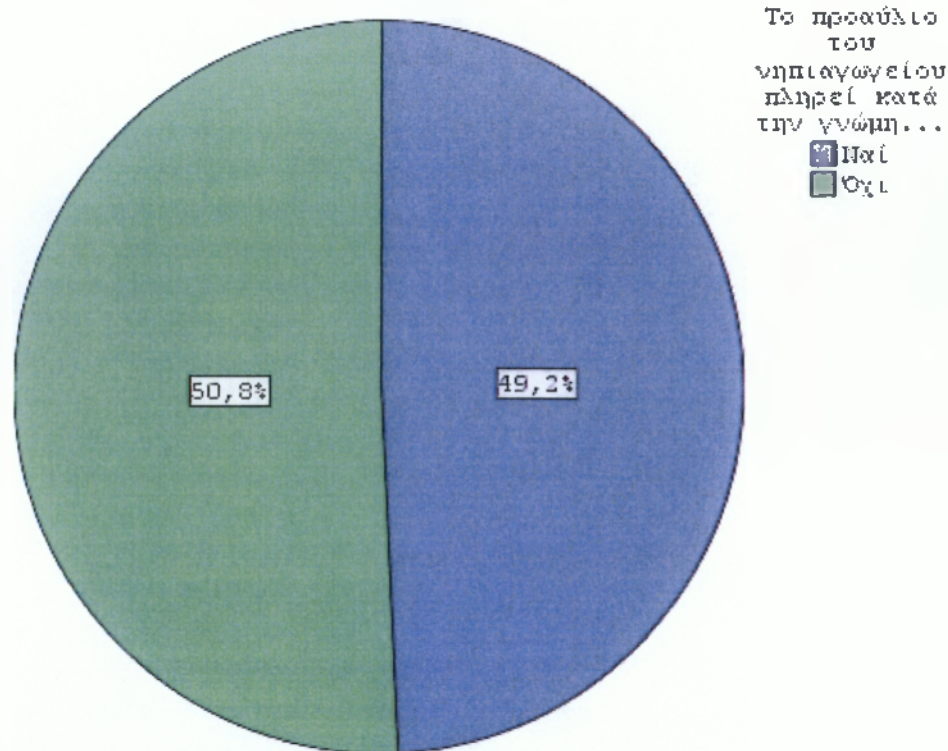
Σχεδόν όλοι όσοι συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό 98,4%) πιστεύουν ότι οι χώροι υγιεινής του νηπιαγωγείου καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των παιδιών.

Το προαύλιο του νηπιαγωγείου πληροί κατά την γνώμη σας τις απαραίτητες προδιαγραφές για την διασκέδαση αλλά και την ασφάλεια του παιδιού σας;

Το προαύλιο του νηπιαγωγείου πληρεί κατά την γνώμη σας τις απαραίτητες προδιαγραφές για την διασκέδαση

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	31	49,2	49,2	49,2
	Όχι	32	50,8	50,8	100,0
	Total	63	100,0	100,0	

Το προαύλιο του νηπιαγωγείου πληρεί κατά την γνώμη σας τις απαραίτητες προδιαγραφές για την διασκέδαση αλλά και την ασφάλεια του παιδιού σας ;

Από τα αντίστοιχα αποτελέσματα συμπεραίνουμε ότι το 50,8% των ερωτηθέντων πιστεύουν πως το προαύλιο του νηπιαγωγείου πληροί τις απαραίτητες προδιαγραφές για την διασκέδαση αλλά και την ασφάλεια των παιδιών τους, ενώ το 49,2% πως όχι.

Η αίθουσα ψυχαγωγίας είναι κατάλληλα εφοδιασμένη για την ψυχαγωγία των παιδιών;

Η αίθουσα ψυχαγωγίας είναι κατάλληλα εφοδιασμένη για την ψυχαγωγία των παιδιών;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	62	98,4	100,0	100,0
Missing	System	1	1,6		
Total		63	100,0		

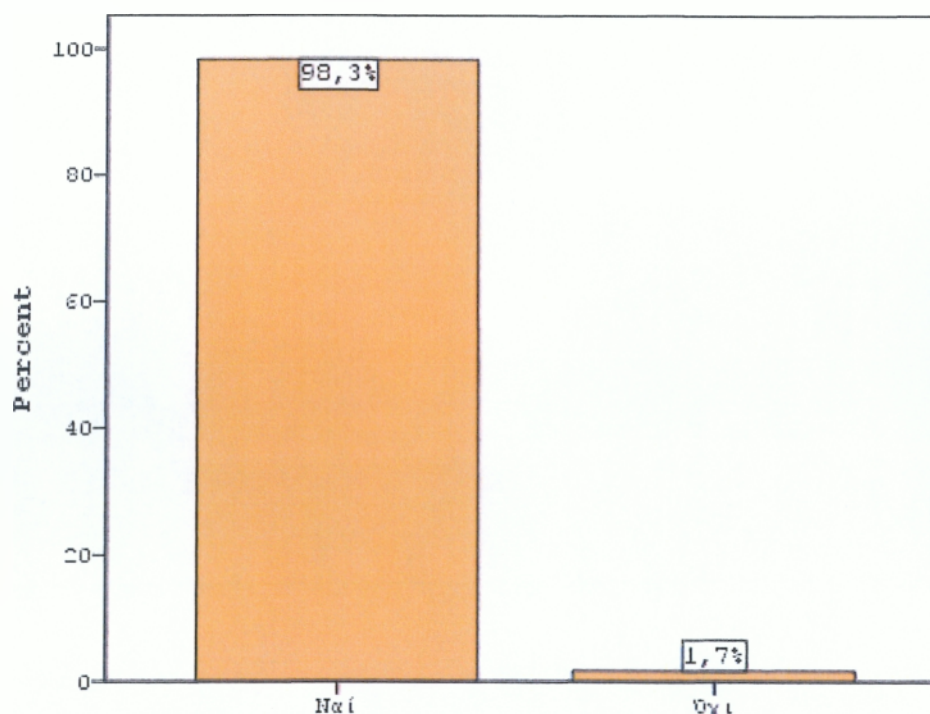
Παρατηρούμε ότι όλοι όσοι συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό 100%) πιστεύουν πως η αίθουσα ψυχαγωγίας είναι κατάλληλα εφοδιασμένη για να μπορούν να ψυχαγωγούνται τα παιδιά.

Είστε ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο;

Είστε ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	59	93,7	98,3	98,3
	Όχι	1	1,6	1,7	100,0
	Total	60	95,2	100,0	
Missing	System	3	4,8		
Total		63	100,0		

Είστε ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο;

Είστε ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο;

Από το αντίστοιχο διάγραμμα και πίνακα συμπεραίνουμε ότι το 98,3% αυτών που συμμετείχαν στην παρούσα μελέτη είναι ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο, ενώ μόλις 1,7% δεν είναι ικανοποιημένοι.

Αντιμετωπίζετε προβλήματα με τη διαπαιδαγώγηση του παιδιού σας (στο σχολικό χώρο:)

Αντιμετωπίζετε προβλήματα με τη διαπαιδαγώγηση του παιδιού σας (στο σχολικό χώρο:)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Όχι	61	96,8	100,0	100,0
Missing	System	2	3,2		
Total		63	100,0		

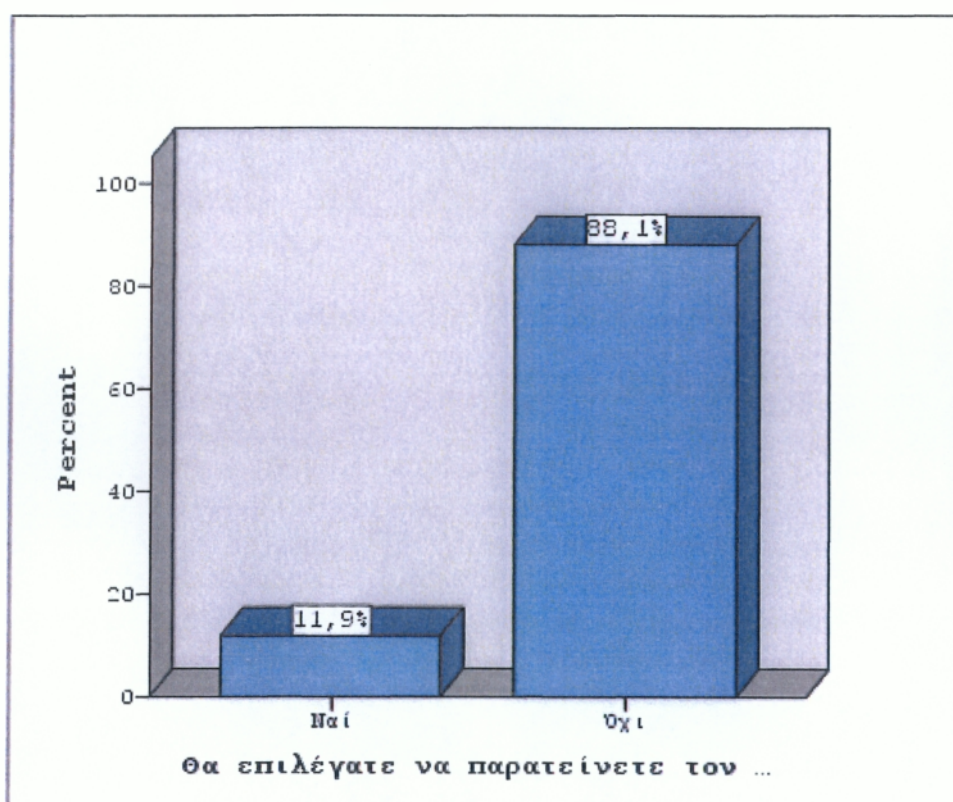
Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, κανένας εκ των ερωτηθέντων δεν αντιμετωπίζει προβλήματα με τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών του στο σχολικό χώρο.

Θα επιλέγατε να παρατείνετε τον χρόνο παραμονής του παιδιού σας στον σχολικό χώρο ανεξαρτήτως του ωραρίου εργασίας σας;

Θα επιλέγατε να παρατείνετε τον χρόνο παραμονής του παιδιού σας στον σχολικό χώρο ανεξαρτήτως του ωραρίου εργασίας σας;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	7	11,1	11,9	11,9
	Όχι	52	82,5	88,1	100,0
	Total	59	93,7	100,0	
Missing	System	4	6,3		
Total		63	100,0		

Θα επιλέγατε να παρατείνετε τον χρόνο παραμονής του παιδιού σας στον σχολικό χώρο ανεξαρτήτως του ωραρίου εργασίας σας;

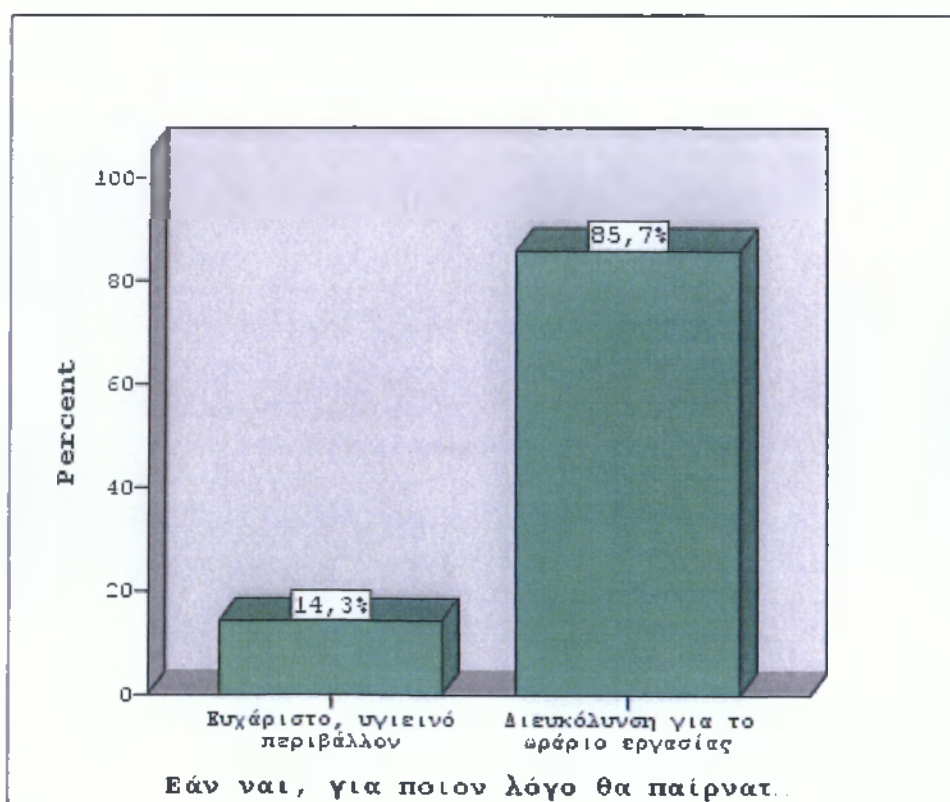
Συμπεραίνουμε από τα παραπάνω αποτελέσματα ότι το 88,1% όσων συμμετείχαν στην παρούσα μελέτη δεν θα επέλεγαν να παρατείνουν τον χρόνο παραμονής του παιδιού τους στον σχολικό χώρο, ανεξαρτήτως του ωραρίου εργασίας τους, σε αντίθεση με το 11,9% που θα έκανε κάτι τέτοιο.

Εάν ναι, για ποιον λόγο θα παίρνατε αυτήν την απόφαση;

Εάν ναι, για ποιον λόγο θα παίρνατε αυτήν την απόφαση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ευχάριστο, υγιεινό περιβάλλον	1	14,3	14,3	14,3
	Διευκόλυνση για το ωράριο εργασίας	6	85,7	85,7	100,0
	Total	7	100,0	100,0	

Εάν ναι, για ποιον λόγο θα παίρνατε αυτήν την απόφαση;

Από τους λίγους εκείνους που θα παράτειναν την παραμονή των παιδιών τους στο νηπιαγωγείο, το 85,7% εξ αυτών θα το έκανε για λόγους διευκόλυνσης για το ωράριο εργασίας και 14,3% λόγω του ευχάριστου και υγιεινού περιβάλλοντος.

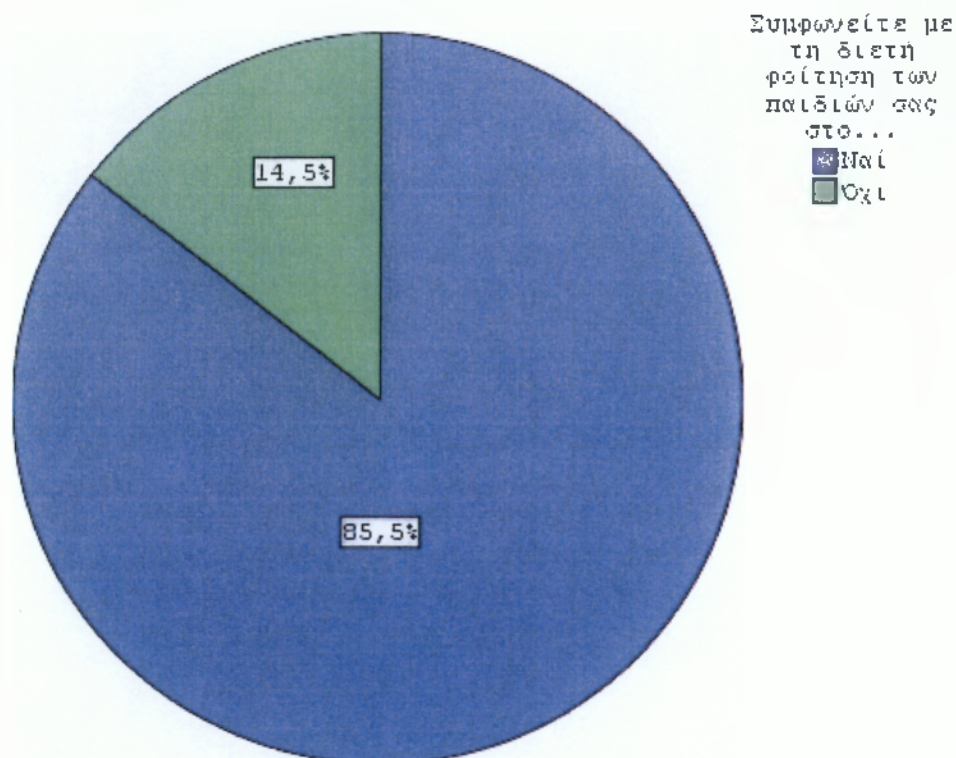
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΣΗ ΝΗΠΙΩΝ

Συμφωνείτε με τη διαιτη φοίτηση των παιδιών σας στο νηπιαγωγείο;

Συμφωνείτε με τη διαιτη φοίτηση των παιδιών σας στο νηπιαγωγείο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	53	84,1	85,5	85,5
	Όχι	9	14,3	14,5	100,0
	Total	62	98,4	100,0	
Missing	System	1	1,6		
Total		63	100,0		

Συμφωνείτε με τη διαιτη φοίτηση των παιδιών σας στο νηπιαγωγείο;

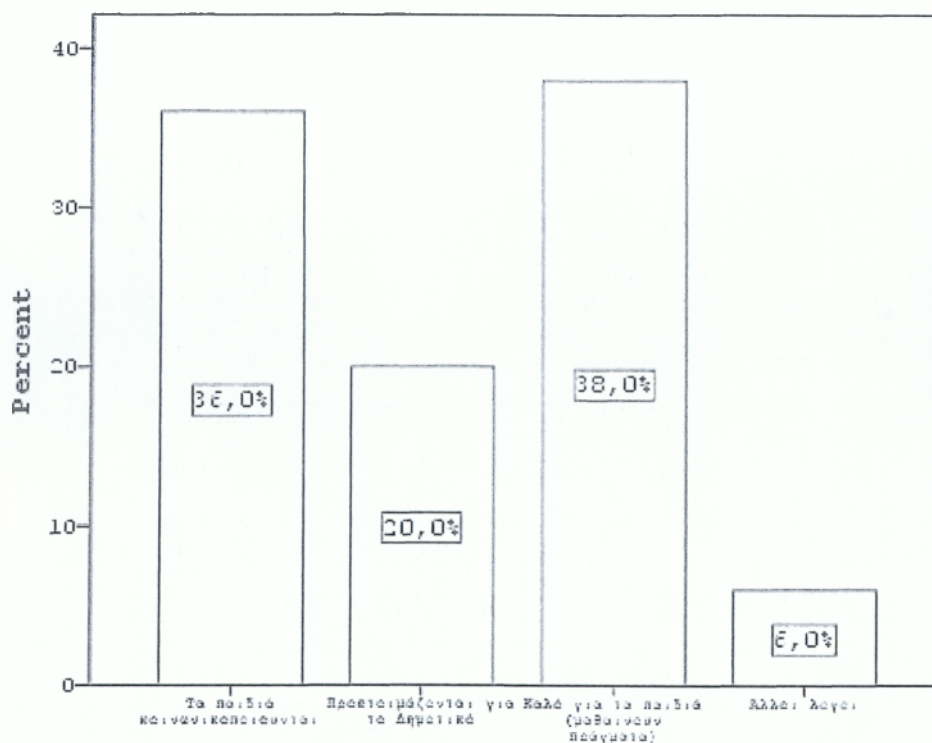
Παρατηρούμε πως η πλειοψηφία (85,5%) των ερωτηθέντων συμφωνεί με τη διαιτη φοίτηση των παιδιών τους στο νηπιαγωγείο, ενώ το 14,5% δεν συμφωνεί.

Εάν συμφωνείτε, γιατί;

Εάν συμφωνείτε, γιατί;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Τα παιδιά κοινωνικοποιούνται	18	34,0	36,0	36,0
	Προετοιμάζονται για το Δημοτικό	10	18,9	20,0	56,0
	Καλό για τα παιδιά (μαθαίνουν πράγματα)	19	35,8	38,0	94,0
	Άλλοι λόγοι	3	5,7	6,0	100,0
	Total		50	94,3	100,0
Missing	System	3	5,7		
Total		53	100,0		

Εάν συμφωνείτε, γιατί;

Εάν συμφωνείτε, γιατί;

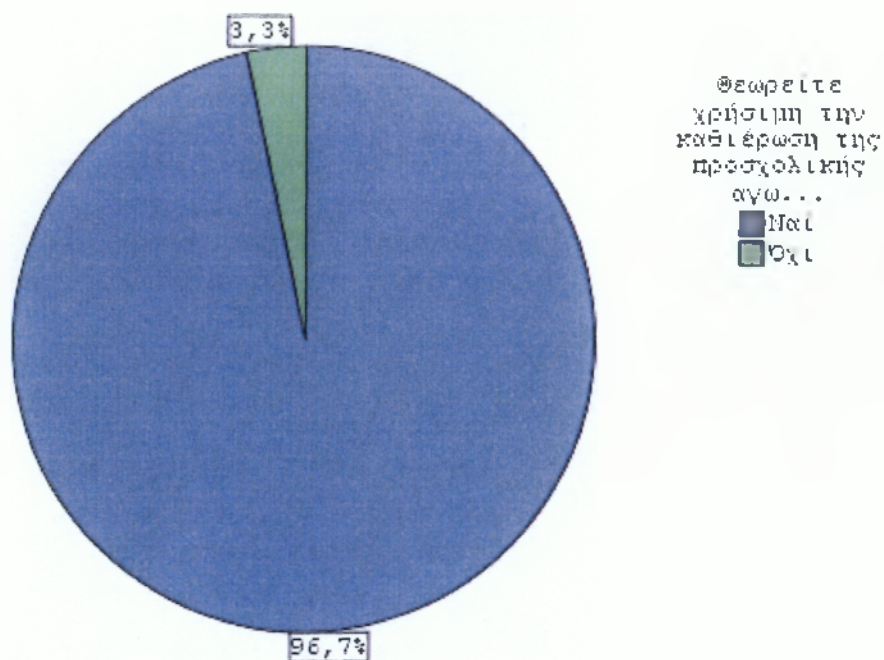
Εκείνοι οι ερωτηθέντες που συμφωνούν με τη διατήρηση των παιδιών τους στο νηπιαγωγείο επικαλούνται ως πρώτο λόγο - με ποσοστό 38% - το πόσο καλό είναι αυτό για τα παιδιά (γιατί μαθαίνουν πολλά πράγματα). Ως δεύτερος λόγος ακολουθεί η κοινωνικοποίηση των παιδιών με ποσοστό 36% και μετά η προετοιμασία τους για το Δημοτικό με ποσοστό 20%.

Θεωρείτε χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά;

Θεωρείτε χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναί	58	92,1	96,7	96,7
	Όχι	2	3,2	3,3	100,0
	Total	60	95,2	100,0	
Missing	System	3	4,8		
Total		63	100,0		

Θεωρείτε χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά;

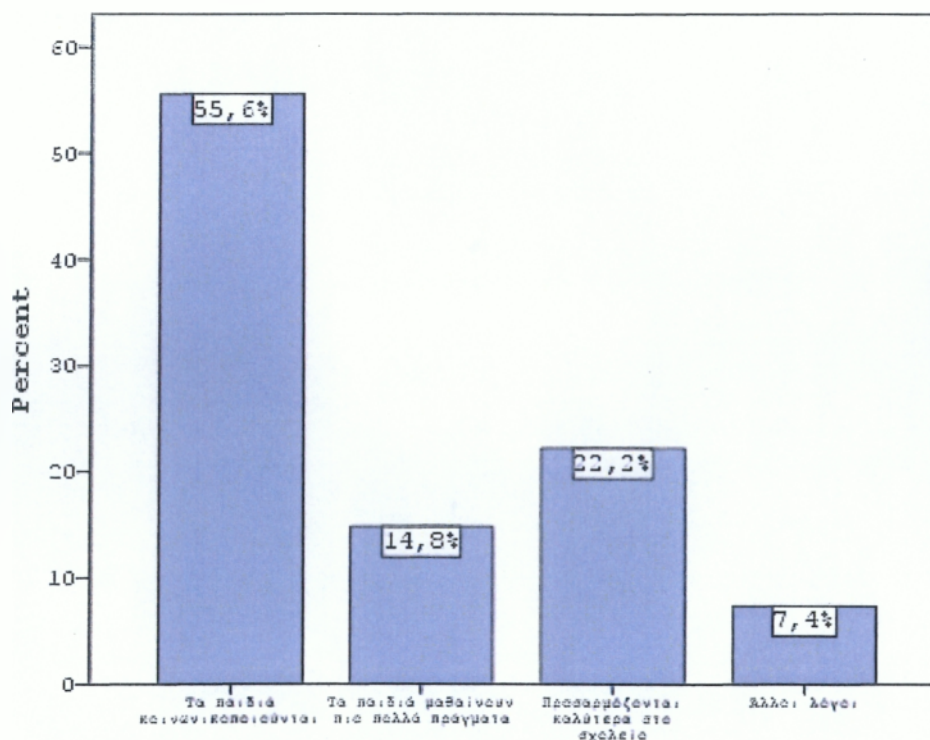

Ποσοστό 96,7% των ερωτηθέντων θεωρούν χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά. Μόλις 3,3% θεωρούν πως η καθιέρωση της προσχολικής αγωγής δεν είναι χρήσιμη για τα μικρά παιδιά.

Εάν ναι, για ποιους λόγους;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Τα παιδιά κοινωνικοποιούνται	30	51,7	55,6	55,6
	Τα παιδιά μαθαίνουν πιο πολλά πράγματα	8	13,8	14,8	70,4
	Προσαρμόζονται καλύτερα στο σχολείο	12	20,7	22,2	92,6
	Άλλοι λόγοι	4	6,9	7,4	100,0
	Total	54	93,1	100,0	
Missing	System	4	6,9		
Total		58	100,0		

Εάν ναι, για ποιους λόγους;

Εάν ναι, για ποιους λόγους;

Από εκείνους τους συμμετέχοντες που θεωρούν χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά, ποσοστό 55,6% πιστεύουν ότι αυτή είναι χρήσιμη για λόγους κοινωνικοποίησης των παιδιών ενώ το 22,2% για λόγους καλύτερης προσαρμογής στο σχολείο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των στοιχείων του ερωτηματολογίου μπορούμε να πούμε τα εξής: Η μέση ηλικία των ερωτηθέντων ήταν 30,6 έτη. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (95,2%) ήταν γυναίκες, ενώ μόνο 4,8% ήταν άνδρες. Επίσης η πλειοψηφία των ερωτηθέντων είναι παντρεμένοι (92,1%), το ποσοστό των ανύπαντρων είναι 4,8%, ενώ των διαζευγμένων 3,2%. Το 68,3% αυτών που συμμετείχαν στην έρευνα είχαν ελληνική υπηκοότητα ενώ το 31,7% άλλη.

Στις απαντήσεις για το μορφωτικό επίπεδο και το μηνιαίο επίπεδο των γονέων και κηδεμόνων, το ποσοστό εκείνων που ασκούν μισθωτή εργασία ανέρχεται σε 61,3%, ενώ το ποσοστό εκείνων με άλλη σχέση εργασίας είναι 38,7%. Το 27,4% των ερωτηθέντων εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, το 25,8% στο δημόσιο, ενώ το 24,2% ασχολούνται με τα οικιακά. Το 38,1% όσων συμμετείχαν στην έρευνα είναι απόφοιτοι Λυκείου, το 28,6% πτυχιούχοι, ενώ ποσοστό 15,9% έχουν και μεταπτυχιακό τίτλο. Σχεδόν ενενήντα δύο τοις εκατό των ερωτηθέντων διαμένει σε αστική περιοχή, ενώ το οκτώ τοις εκατό σε ημιαστική. Το 34,9% αυτών που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν μηνιαίο εισόδημα μεταξύ χιλίων και δύο χιλιάδων Ευρώ, ακολουθούμενοι από όσους έχουν μηνιαίο εισόδημα μεταξύ δύο χιλιάδων και τεσσάρων χιλιάδων Ευρώ (ποσοστό 31,7%).

Για τα κριτήρια επιλογής του νηπιαγωγείου, το 54% των νηπιαγωγείων είναι δημόσια, ενώ το 46% ιδιωτικά. Το 68,3% των νηπιαγωγείων είναι ολοήμερα, ενώ το 28,6% μονοήμερα. Το 62,7% των ερωτηθέντων απάντησε ότι ο κύριος λόγος επιλογής του συγκεκριμένου νηπιαγωγείου, είναι πως είναι κοντά στη δουλειά ή στο σπίτι. Ποσοστό 54,8% των ερωτηθέντων δεν κατέβαλαν χρήματα κατά την εγγραφή του παιδιού τους στο νηπιαγωγείο. Η συντριπτική πλειοψηφία (96,4%) αυτών που πλήρωσαν κάποιο ποσό κατά την εγγραφή του παιδιού τους στο νηπιαγωγείο, κατέβαλαν μόνο το ποσό της εγγραφής (150 Ευρώ).

Όσον αφορά στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, σχεδόν όλοι όσοι συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό 98,4%) πιστεύουν ότι οι χώροι υγιεινής του νηπιαγωγείου καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των παιδιών. Ποσοστό 50,8% των ερωτηθέντων πιστεύουν πως το προαύλιο του νηπιαγωγείου πληροί τις απαραίτητες προδιαγραφές για την διασκέδαση αλλά και την ασφάλεια των παιδιών τους, ενώ το

49,2% πως όχι. Όλοι όσοι συμμετείχαν στην έρευνα πιστεύουν πως η αίθουσα ψυχαγωγίας είναι κατάλληλα εφοδιασμένη για να μπορούν να ψυχαγωγούνται τα παιδιά. Το 98,3% είναι ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο. Κανένας εκ των ερωτηθέντων δεν αντιμετωπίζει προβλήματα με τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών του στο σχολικό χώρο. Ποσοστό 88,1% δεν θα επέλεγαν να παρατείνουν τον χρόνο παραμονής του παιδιού τους στον σχολικό χώρο, ανεξαρτήτως του ωραρίου εργασίας τους.

Τέλος για τις ερωτήσεις που αφορούσαν την προσχολική αγωγή και τη φοίτηση των νηπίων, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφωνεί με τη διετή φοίτηση των παιδιών τους στο νηπιαγωγείο. Αυτοί επικαλούνται ως πρώτο λόγο - με ποσοστό 38% - το πόσο καλό είναι αυτό για τα παιδιά (μαθαίνουν πολλά πράγματα). Ως δεύτερος λόγος ακολουθεί η κοινωνικοποίηση των παιδιών με ποσοστό 36%. Ποσοστό 96,7% των ερωτηθέντων θεωρούν χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά. Το 55,6% αυτών πιστεύουν ότι αυτή είναι χρήσιμη για λόγους κοινωνικοποίησης των παιδιών, ενώ το 22,2% για λόγους καλύτερης προσαρμογής στο σχολείο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

X01 Ποια είναι η ηλικία σας; _____

X02 Φύλο:

1 Άρρεν 2 Θήλυ

X03 Οικογ. Κατάσταση:

1 Παντρεμένος 2 Ανύπαντρος/η

3 Χήρα/ος 4 Διαζευμένος/η

X04 Υπηκοότητα:

1 Ελληνική 2 Άλλη

X05 Ασκεείτε μισθωτή εργασία; _____

X06 Ποιο συγκεκριμένα είναι το επάγγελμα σας; _____

X07 Μορφωτικό Επίπεδο:

1 Δημοτικό 2 Γυμνάσιο 3 Λύκειο

4 Ανώτατη 5 Πτυχ. ΑΕΙ/Κάτοχος Μετ/κου

X08 Περιοχή διαμονής:

1 Αστική 2 Ημιαστική 3 Αγροτική

X09 Ποιο είναι το μηνιαίο εισόδημα της οικογένειας;

- Κάτω των 1000 €
 - Μεταξύ 1000 € και 2000 €
 - Μεταξύ 2000 € και 4000 €
 - Άνω των 4000 €
-

X10 Το νηπιαγωγείο είναι ιδιωτικού ή δημόσιου φορέα; _____

X11 Το νηπιαγωγείο είναι μονοήμερο ή ολοήμερο; _____

X12 Σε συσχέτιση με το επάγγελμά σας, σας εξυπηρετεί το ωράριο λειτουργίας του Ν.Σ.; _____

X13 Για ποιους λόγους επιλέξατε το συγκεκριμένο νηπιαγωγείο; _____

X14 Καταβάλατε κάποιο χρηματικό ποσό κατά την εγγραφή του παιδιού σας στο νηπιαγωγείο; _____

X14α Αν ναι, τι ποσό και για ποιο λόγο; _____

X15 Πιστεύετε ότι οι χώροι υγιεινής του νηπιαγωγείου καλύπτουν τις βασικές ανάγκες των παιδιών;

1 Ναι 2 Όχι 3 Δεν γνωρίζω

X16 Το προαύλιο του νηπιαγωγείου πληροί κατά την γνώμη σας τις απαραίτητες προδιαγραφές για την διασκέδαση αλλά και την ασφάλεια του παιδιού σας;

1 Ναι 2 Όχι 3 Δεν γνωρίζω

X17 Η αίθουσα ψυχαγωγίας είναι κατάλληλα εφοδιασμένη για την ψυχαγωγία των παιδιών;

1 Ναι 2 Όχι 3 Δεν γνωρίζω

X18 Είσαστε ικανοποιημένοι από την σίτιση που παρέχεται στο νηπιαγωγείο; _____

X18α Εάν όχι, τι έχετε να προτείνετε; _____

X19 Αντιμετωπίζετε προβλήματα με τη διαπαιδαγώγηση του παιδιού σας (στο σχολικό χώρο); _____

X19α Εάν ναι, ποια είναι αυτά; _____

X20 Θα επιλέγατε να παρατείνετε τον χρόνο παραμονής του παιδιού σας στον σχολικό χώρο ανεξαρτήτως του ωραρίου εργασίας σας; _____

X20α Εάν ναι, για ποιον λόγο θα παίρνατε αυτήν την απόφαση; _____

X21 Συμφωνείτε με τη διετή φοίτηση των παιδιών σας στο νηπιαγωγείο; _____

X21α Εάν συμφωνείτε, γιατί; _____

X22 Θεωρείτε χρήσιμη την καθιέρωση της προσχολικής αγωγής για τα μικρά παιδιά; _____

X22α Εάν ναι, για ποιους λόγους: _____

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γκότοβος, Α. Κοινωνικής μάθησης θεωρία. Στην: "Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια", Ελληνικά Γράμματα, 1990.

Δανασσής-Αφεντάκης Α. Παιδαγωγική Ψυχολογία. Μάθηση και ανάπτυξη. Τόμος Α'. έκδοση του συγγραφέα. Αθήνα 1994 (β).

Δερβίση Ν. Στέργιου. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Οργάνωση σχολείου και τάξης κατά την Εκπαιδευτική Νομοθεσία που ισχύει. Β' Έκδοση. Θεσσαλονίκη 1984.

Καψάλης Α. Παιδαγωγική Ψυχολογία. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1983.

Κιτσάρας Γ.Δ. Προσχολική Παιδαγωγική, Αθήνα 1997.

Κωτσίκης Β. Εκπαιδευτικά Συστήματα, οργάνωση και διοίκηση. Συστημική προσέγγιση. Εκδόσεις Έλλην.

Ξωχελλής, Π. Κριτική παιδαγωγική. Στο: "Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια", Ελληνικά Γράμματα, 1990.

Σαΐτης Αθ. Χ. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Θεωρία και πράξη. Β' έκδοση, Αθήνα 2000.

Τσουντας Κ.Σ. και Χρονοπούλου Μ.Γ. (1996), Οργάνωση και Διοίκηση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Εκδόσεις μεταίχμιο – Εκδόσεις έκφραση.

Χαραλαμπίδης Β. Οργάνωση της διδασκαλίας και της μάθησης ειδικά και κατά μάθημα. Gutenberg, Αθήνα 1983.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Νόμος 682 της 1/1.9.1997 : «Περί Ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης και Σχολικών Οικοτροφείων (Α' 244)», Εκπαιδευτικό Περισκόπιο. www.m-lagoudakis.com.

Νόμος 1566/1985. ΦΕΚ Α' 167/30.09. «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», www.fa3.gr.

Προεδρικό Διάταγμα 200/1998. «Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων», www.daskalos.edu.gr.

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Abbadie M.: Τα παιδιά από 4 έως 5 χρονών στο νηπιαγωγείο. Μετάφραση Κρασανάκης Γ.-Βάμβουκας Μ. Δίπτυχο, Αθήνα 1978.

Stroebel, A: Kleine Erziehungslehre. 4Afl., Muenchen 1949. S 7, β)
Μελανίτης, Ν. Εισαγωγή εις την παιδαγωγικήν. Αθήνα 1976.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

www.yperth.gr [18/2/2008]

www.lib.uoa.gr [15/11/2007]

www.uoa.gr [1/3/2008]